

LAKI ALUEIDEN KEHITTÄMISEN JA EUROOPAN UNIONIN ALUE- JA RAKENNEPOLITIIKAN HANKKEIDEN RAHOITAMISESTA

SÄÄNNÖSKOHTAISET PERUSTELUT

1 luku Yleiset säännökset ja viranomaisten toimivalta

1 §. Lain tarkoitus. Pykälässä ehdotetaan, että alueiden kehittämistä tuettaisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista ja valtion talousarvioon otetuilla kansallisilla varoilla sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Tässä laissa säädettäisiin alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta ja toimeenpanosta. Lailla on tarkoitus säätää tuen myöntämisen perusteista ja menettelyistä samoin kuin tuen maksamisen menettelyistä, rahoituksen käytöstä, käytön valvonnasta ja muista menettelyistä.

2 §. Lain soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan lakia sovellettaisiin lähtökohtaisesti voittoa tavoittelemattomaan toimintaan myönnettäviin tukiin, joita rahoitetaan kansallisin varoin valtion talousarvioissa alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitetusta määrärahasta. Momentin 1 kohdan mukaan lakia sovellettaisiin lisäksi voittoa tavoittelemattomaan toimintaan myönnettäviin tukiin, joita rahoitetaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman 2021 - 2027 varoista. Alue- ja rakennepolitiikan rahastot määritellään lain 5 §:ssä Euroopan aluekehitysrahastoksi (EAKR), ja Euroopan sosiaalirahasto plussaksi (ESR) ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastoksi (JTF). Momentin 2 kohdan mukaan lakia sovellettaisiin myös Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmissä rahoitettavien hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen ohjelmakaudella 2021 - 2027.

Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman 2021 - 2027 toimeenpanoon kaikilla ohjelmaa toteuttavilla hallinnonaloilla ja kaikissa ohjelman toimeenpanoon osallistuvissa viranomaisissa sekä Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien toimeenpanoon ohjelmakaudella 2021 - 2027.

Käsitellä olevaa lakia ei sovelleta asioihin, joissa lainsäädäntövalta kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalle. Lakiehdotuksen mukaiset ohjelmat koskevat aloja, joissa lainsäädäntövalta kuuluu pääosin Ahvenanmaan maakunnalle. Ahvenanmaan itsehallinnon lainsäädäntövaltaan kuuluvat itsehallintolain 18 §:n mukaan muun muassa elinkeinotoimintaa koskevat ja työllisyyden edistämistä koskevat asiat. Näiltä osin ja muilta Ahvenanmaan itsehallinnon piiriin kuuluvilta osin lakia ei sovellettaisi Ahvenanmaan maakunnassa. Sellaisen ohjelman osalta, joka itsehallintolain mukaan kuuluu valtakunnan lainsäädäntövaltaan, säädettäisiin hallintotehtävien siirrosta maakunnan itsehallintoviranomaiselle itsehallintolain 32 §:ssä tarkoitettulla sopimusasetuksella. Itsehallintolain 32 §:n 1 momentin mukaan maakunnan hallituksen suostumuksella voidaan valtakunnan hallinnolle kuuluvia tehtäviä asetuksella (sopimusasetus) siirtää määräajaksi tai toistaiseksi maakunnan viranomaiselle. Tätä lakia ei sovellettaisi ohjelmaan, jonka toimeenpanosta vastaa Ahvenanmaan maakunnan viranomaisella eikä tukeen, jonka myöntämisestä vastaa Ahvenanmaalla toimiva viranomaisella tai muu julkinen taho.

3 §. Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön. Pykälässä selvennetään lain suhdetta Euroopan unionin lainsäädäntöön. Pykälä olisi informatiivinen. Momentissa luettelaisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston kansallisesti suoraan sovellettavat asetukset, joita tällä lailla täsmennettäisiin ja täydennettäisiin niiden asioiden osalta, jotka asetuksissa jäävät kansallisen sääntelyn ja varaan ja kansalliseen liikkumavaraan. Nämä olisivat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälineitä koskevista rahoitussäännöistä [(EU) N:o XX/XXXX] (*yleisasetus*); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta [(EU) N:o XX/XXXX] (*EAKR-asetus*); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan sosiaalirahasto plussasta [(EU) N:o XX/XXXX] (*ESR-asetus*); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta [(EU) N:o XX/XXXX] (*JTF-asetus*); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastosta ja ulkoisista rahoitusvälineistä tuettavaa Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitetta koskevista erityissäännöksistä [(EU) N:o XX/XXXX] (*Interreg-asetus*); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen perustamisesta

[(EU) N:o XX/XXXX] (*NDICI-asetus*) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rajanylisissä tilanteissa esiintyvien oikeudellisten ja hallinnollisten esteiden poistamismekanismista [(EU) N:o XX/XXXX].

4 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälässä säädettäisiin ehdotetun lain suhteesta valtionavustuslakiin (688/2001) sekä valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annettuun lakiin (xx/xxx), jäljempänä yritystukilaki. Pykälän 1 momentin mukaan tämän lain nojalla myönnettyihin tukiin sovelletaan yleislakina valtionavustuslakia. Valtioavustuslaista tulevat sovellettaviksi 9–11, 14–19, 24, 25, 31, 32, 36 ja 37 §:t. Valtionavustuslain 9 §:ssä säädetään valtionavustuksen hakemisesta, 10 §:ssä valtionavustuksen hakijan selvittämisen velvollisuudesta, 11 §:ssä valtionavustuspäätöksen päätöksen muodosta ja sisällöllisistä vähimmäisvaatimuksista, 14 §:ssä valtionavustuksen saajan tiedonantovelvollisuudesta, 15 §:ssä valtionapuviranomaisen valvontatehtävästä, 16 §:ssä valtionapuviranomaisen tarkastusoikeudesta ja oikeudesta valtuuttaa toinen viranomainen tai tilintarkastaja suorittamaan tarkastuksia, 17 §:ssä tarkastuksen suorittamisesta, 18 §:ssä virka-avusta, 19 §:ssä maksatuksen keskeyttämisestä, 24 §:ssä korosta, 25 §:ssä viivästyskorosta, 31 §:ssä valtionapuviranomaisen oikeudesta saada tietoja toiselta viranomaiselta, 32 §:ssä tietojen luovuttamisesta, 36 §:ssä valtionapuviranomaisen velvollisuudesta seurata myöntämiensä valtionavustusten käytön tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtionavustusten vaikutuksia kilpailuun ja 37 §:ssä valtionapuviranomaisen antamista tarkemmista ohjeista (37 §).

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lain suhteesta tukiin, joita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset myöntävät yritystukilain nojalla yritysten kehittämisavustuksena tai yritysten toimintaympäristön kehittämisavustuksena. Jos näiden tukien rahoituksen käytetään osaksikin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoja, sovelletaan tämän lain 1 luvun 1 ja 3 §:ää sekä 2 ja 3 luvun säännöksiä myös näiden tukien myöntämiseen.

5 §. *Määritelmät.* Pykälässä määriteltäisiin laissa käytetyt keskeiset käsitteet.

Pykälän 1 kohdan *tuella* tarkoitettaisiin tässä laissa tarkoitetun viranomaisen myöntämää tuenluontoista rahoitusta tietyn toiminnan tai hankkeen avustamiseksi Euroopan unionin talousarvion alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista ja Naapuruus ja maailma -varoista Suomelle kohdennetuista varoista, jotka on otettu osaksi valtion talousarvioita sekä valtion talousarviossa alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitetusta määrärahasta sekä kansallista vastinrahoitusta Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hankkeille.

Pykälän 2 kohdan *kansallisilla varoilla* tarkoitettaisiin valtion talousarviossa alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitettua määrärahaa.

Pykälän 3 kohdan *Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoilla* tarkoitettaisiin Euroopan aluekehitysrahastoa, jäljempänä aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, jäljempänä sosiaalirahasto ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa.

Pykälän 4 kohdan *Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmalla* tarkoitettaisiin [xxx] 2021–2027 ohjelmaa.

Pykälän 5 kohdan *Interreg-ohjelmilla* tarkoitettaisiin Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen mukaisia yhteistyöohjelmia Euroopan unionin sisärajoilla.

Pykälän 6 kohdan *Interreg-ulkorajaohjelmilla* tarkoitettaisiin Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen mukaisia yhteistyöohjelmia Euroopan unionin ulkorajoilla, joita osarahoitetaan Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä.

Pykälän 7 kohdan *yhteistyöohjelmalla* tarkoitettaisiin Interreg-ohjelmaa tai Interreg-ulkorajaohjelmaa.

Pykälän 8 kohdan *Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoilla* tarkoitettaisiin Euroopan unionin talousarviosta Suomelle myönnettyjä ja niitä vastaavia kansallisia alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoja.

Pykälän 9 kohdan *alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahalla* tarkoitettaisiin valtion talousarvioon otettua kansallista alueiden kehittämisen määrärahaa.

Pykälän 10 kohdan *kansallisella vastinrahoituksella* tarkoitettaisiin valtion talousarviossa tarkoitettua valtion rahoitusosuutta Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hankkeiden tukemiseksi.

Pykälän 11 kohdan *Euroopan aluekehitysrahaston varoilla* tarkoitettaisiin Euroopan unionin talousarviosta Suomelle myönnettyjä ja niitä vastaavia kansallisia Euroopan aluekehitysrahaston varoja.
Pykälän 12 kohdan *Euroopan sosiaalirahaston varoilla* tarkoitettaisiin Euroopan unionin talousarviosta Suomelle myönnettyjä ja niitä vastaavia kansallisia Euroopan sosiaalirahasto plussan varoja.

Pykälän 13 kohdan *oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoilla* tarkoitettaisiin Euroopan unionin talousarviosta Suomelle myönnettyjä ja niitä vastaavia kansallisia oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoja.

Pykälän 14 kohdan *hallintoviranomaisella* tarkoitettaisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman osalta alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (/) 8 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua viranomaista sekä Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien osalta mainitun lain 30 §:ssä tarkoitettua viranomaista.

Pykälän 15 kohdan *välittävällä toimielimellä* tarkoitettaisiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (/) 9 §:ssä tarkoitettua viranomaista.

Pykälän 16 kohdan *tarkastusviranomaisella* tarkoitettaisiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (/) 12 §:ssä tarkoitettua viranomaista ja Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien osalta mainitun lain 31 §:ssä tarkoitettua viranomaista.

Pykälän 17 kohdan *kirjanpito toiminnolla* tarkoitettaisiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain 8 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettua viranomaista ja Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien osalta mainitun lain 4 luvun 30 §:ssä tarkoitettua viranomaista.

Pykälän 18 kohdan *yhteishankkeella* tarkoitettaisiin useamman tuen saajan toteuttamaa hanketta tai hankekonaisuutta.

Pykälän 19 kohdan *tietojärjestelmällä* tarkoitettaisiin EURA 2021 –tietojärjestelmää.

Pykälän 20 kohdan *jatkotoimenpiteillä* tarkoitettaisiin tuen palauttamista, takaisinperintää, maksatuksen keskeyttämistä ja lopettamista koskevia päätöksiä.

6 §. Tuen myöntämisen yleiset edellytykset. Pykälässä säädettäisiin tuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Pykälän 1 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää valtion talousarvioon otettujen määrärahojen puitteissa, jos muut momentissa säädetyt edellytykset täyttyisivät. Momentin 1 kohdan mukaan myönnettävän tuen tulisi olla perusteltu tuen rahoituslähteeseen liittyvä ohjelman tai sopimuksen tavoitteiden ja vaikuttavuuden kannalta. Ohjelmalla tarkoitetaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa 2021 - 2027, Interreg-ohjelmia, Interreg-ulkorajaohjelmia ja maakuntaohjelmia. Tuen myöntäminen olisi perusteltua, jos hankkeella tavoiteltaisiin ohjelman tai sopimuksen mukaisia tavoitteita ja jos näiden tavoitteiden saavuttaminen olisi todennäköistä tai hyvin mahdollista.

Momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että tuella tulisi olla merkittävä vaikutus käytön kohteena olevan toiminnan toteuttamiseksi. Merkittävä vaikutus olisi käsillä ainakin silloin, kun toiminnan toteuttaminen ilman tukea ei olisi mahdollista tai toteutus jäisi olennaisesti suppeammaksi tai vaikuttavuudeltaan olennaisesti vaatimattomammaksi.

Momentin 3 kohdan mukaan tuettavan toiminnan tulisi olla voittoa tavoittelematonta. Tämän lain nojalla rahoitettavien kehittämis- ja investointihankkeiden tavoitteena ei olisi voiton tuottaminen tuensaajalle.

Momentin 4 kohdan mukaan kehittämissankkeena tuettavan toiminnan tulosten tulisi olla yleisesti hyödynnettävissä. Tällä tarkoitettaisiin, että kehittämissankkeiden tulos- ja tuotosmateriaalit ovat julkisia ja laajasti hyödynnettävissä. Toimintaan, jota koskee tulosten yleisen hyödynnettävyyden edellytys, ei tästä syystä voi liittyä liikesalaisuuksia eikä tulosten julkaisemista voida estää liike- tai ammattisalaisuuteen liittyvän salaisuuden paljastumisen aiheuttaman vahingon perusteella. Julkisuusvaatimus ei koskisi erilaisia valmisteluvaiheen materiaaleja. Lain 7 §:ssä säädettäisiin erikseen hankkeen hyödynsaajina olevia taloudellisia toimijoita koskevista poikkeuksista voittoa tavoittelemattomuuden ja tulosten yleisen hyödynnettävyyden osalta.

Momentin 5 kohdan mukaan tuen kohteena olevien investointien tulisi hyödyttää alueen kehittämistä yhtä toimijaa laajemmin. Tämän lain nojalla ei olisi tarkoituksena myöntää tukea vain yhtä tuen saajaa hyödyttäviin investointeihin vaan investointien, kuten esimerkiksi käyttöomaisuuden hankkimisen, tulisi tukea laajemmin alueen elinkeino-, koulutus- tai innovaatiotoimintaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että usean toimijan yhdessä toteuttaman hankkeen (*yhteishanke*) yleisiä edellytyksiä arvioitaessa yhteishanketta arvioitaisiin kokonaisuutena. Yhteishankkeen kaikkien hakijoiden tulee kuitenkin täyttää tuensaajia koskevat edellytykset, joista säädettäisiin lain 8 §:ssä.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä.

7 §. Kehittämishankkeena ja investointihankkeena tuottavaa toimintaa koskeva poikkeus. Pykälässä säädettäisiin poikkeuksista edellä 6 pykälän 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin tuen myöntämisen yleisiin edellytyksiin. Pykälä koskisi hankkeita, joiden toimenpiteisiin osallistuu yrityksiä ja muita taloudellisia toimijoita hyödynsaajina. Lain 6 pykälän 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua toiminnan voittoa tavoittelemattomuuden edellytystä sekä lain 6 pykälän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua kehittämishankkeen tulosten yleisesti hyödynnettävyyden edellytystä ei sovellettaisi hankkeen hyödynsaajana olevien taloudellisten toimijoiden toimintaan siltä osin kuin tuki on tukipäätöksessä kohdennettu taloudellisille toimijoille vähämerkityksisenä tukena.

Kehittämishankkeessa, jota koskee tulosten yleisen hyödynnettävyyden edellytys, voi olla mukana myös yrityskohtaisia toimenpiteitä osana laajempaa kehittämiskokonaisuutta. Hankkeen kehittämistoimien johdosta hyödynsaajaorganisaatioissa aikaansaatavien tulosten ei olisi välttämätöntä olla yleisesti hyödynnettäviä siltä osin kuin tuki on tukipäätöksessä kohdennettu hyödynsaajille vähämerkityksisenä tukena. Säännöksen tarkoituksena on helpottaa taloudellisten toimijoiden osallistumista hankkeen kehittämistoimenpiteisiin täsmentämällä, että vähämerkityksisenä tukena hyödynsaajille kohdennettavien hankkeen tukitoimenpiteiden seurauksena hyödynsaajaorganisaatioissa voi syntyä myös sellaisia tuloksia, joihin liittyy liikesalaisuuksia eikä niitä tarvitse julkaista. Yleinen tiedotusvelvollisuus koskisi kehittämishankkeita kuitenkin myös siltä osin kuin tukea on kohdennettu toimijoille vähämerkityksellisenä tukena, eli kehittämistyöstä tulee tiedottaa tukipäätöksen ehtojen mukaisesti yleisellä tasolla ilman, että yksittäisen yrityksen kehittämistoimien liikesalaisuudet vaarantuvat.

8 §. Tuen saajaa koskevat edellytykset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuen saajan oikeudellisesta luonteesta. Tuen saaja voisi olla yksityisoikeudellinen oikeushenkilö (yhteisö, kuten osakeyhtiö tai rekisteröity yhdistys tai säätiö) tai julkisoikeudellinen yhteisö (valtio, kunta, kuntayhtymä, seurakunta tai muu julkisoikeudellinen yhteisö). Tukea voitaisiin myöntää joko yhdelle hakijalle tai usealle hakijalle yhteisesti. Usean yksityisoikeudellisen oikeushenkilön tai julkisoikeudellisen yhteisön hakiessa tukea yhdessä hanketta kutsuttaisiin yhteishankkeeksi. Yhteishankkeen kaikkien hakijoiden olisi täytettävä tuen saajalle asetetut edellytykset ja osallistuttava omalla rahoituksellaan hankkeen rahoittamiseen (omarahoitussuus), ellei tästä poikkeamiseen olisi erityistä syytä. Erityisenä syynä voidaan pitää esimerkiksi jonkun osapuolen muita suurempaa roolia hankkeen tai siihen muilta tahoilta, esimerkiksi kunnilta, saatavan ulkopuolisen rahoituksen kokoamisessa. Erityinen syy olisi nimenomaisesti perusteltava hanketta koskevassa tukipäätöksessä.

Pykälän 2 momentissa edellytettäisiin, että tuen saajalla olisi riittävät taloudelliset ja muut kuten toiminnalliset ja osaamiseen liittyvät edellytykset hankkeen toteuttamiseksi. Lisäksi edellytettäisiin, että tuensaajalla on riittävät edellytykset toiminnan jatkuvuudesta huolehtimiseksi hankkeen päättymisen jälkeen, ellei se ole toiminnan luonteen vuoksi tarpeetonta. Toiminnan jatkuvuudesta huolehtiminen ei olisi tarpeen esimerkiksi kertaluontoisissa tutkimus- ja selvityshankkeissa tai kokeiluissa, joihin perustuvan työn jatkamista on yleensä harvittava erikseen hankkeen päättymisen jälkeen tuloksiin liittyvistä epävarmuustekijöistä johtuvista syistä.

Pykälän 3 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden, jonka nojalla tuen saajaa koskevista edellytyksistä voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

9 §. Tuen myöntämisen esteet. Pykälässä säädettäisiin tuen myöntämisen esteistä. Pykälän 1 momentin mukaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kiellettyä valtiontukea ei myönnettäisi. Komission asetuksessa (1407/2013) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta säädetään vähämerkityksisestä tuesta, jota ei pidetä kiellettyinä valtiontukena.

SEUT 107 artiklan 1 kohta koskee valtiontuen määritelmä ja kieltoa. Sen mukaan, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suu- simalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kielletyn valtiontuen kriteereinä pidetään käytännössä julkisten varojen kanavoimista yrityksiin (taloudellisille toimijoille) siten, että tuki kohdistuu ja suosii tiettyjä yrityksiä, toimialoja tai alueita; vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua (potentiaalinen uhka riittää) ja vaikuttaa jäsenmaiden väliseen kauppaan (kynnys alhainen).

Vähämerkityksistä tukea koskevan komission asetuksen (De minimis –asetus) nojalla vähämerkityksistä tukea (ei kiellettyä) pidetään enintään 200 000 euron tukea, joka myönnetään samalle yritykselle kolmen peräkkäisen verovuoden kuluessa. Enimmäismäärään lasketaan Suomen kaikkien viranomaisten samana ajanjaksona de minimis -tukena myöntämä rahoitus mihin tahansa yrityksen kustannuksiin.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan tukea ei myönnettäisi, jos tuen hakija olisi olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja tai saajalla on olennaisia maksuhäiriöitä, ellei välittävä toimielin erityisistä syistä pidä tuen myöntämistä tarkoituksenmukaisena. Lähtökohtana harkinnanvaraisia tukia myönnettäessä olisi se, että tuen saaja olisi hoitanut asianmukaisesti julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset velvoitteensa. Tukea voitaisiin kuitenkin myöntää, jos velvoitteiden laiminlyönti olisi vain vähäinen. Lisäksi tukea voisi erityisestä syystä myöntää myös silloin, kun laiminlyönti olisi olennainen, mutta velvoitteiden hoitamisesta olisi tehty sitova maksusuunnitelma, jota olisi jo jonkin aikaa noudatettu. Tuen myöntäminen olennaisten velvoitteiden laiminlyöntien tapauksissa olisi kuitenkin hyvin poikkeuksellista ja olisi aina perustuttava tapauskohtaiseen perusteltuun ja dokumentoituun arviointiin. Momentin 2 kohdan perusteella tukea ei myönnettäisi, jos tukea hakeneen avainhenkilö olisi syyllistynyt aiemmin avustuksia koskevaan rikokseen tai asetettu liiketoimintakieltoon. Avainhenkilöllä tarkoitettaisiin erityisesti hakemuksen allekirjoittajia sekä hakemuksessa ilmoitettua hankkeen yhteyshenkilöä. Allekirjoituksella tarkoitetaan myös vahvaa sähköistä tunnistamista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että tukea ei myönnettäisi hakijan perustoiminnan ylläpitämiseen. Tämän lain mukaiset tuet ovat luonteeltaan valtionavustuslain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuja erityisavustuksia. Niitä ei voida myöntää eikä käyttää toimintaan, jota hakijana ja tuen saajana oleva organisaatio yleensä rahoittaa omilla toimintamenoillaan. Hanke on aina erotettava erilliseksi kokonaisuudekseen hakijan muusta toiminnasta. Tuen myöntäminen edellyttäisi siten tuen saajan organisaation perustoiminnasta toiminnallisesti poikkeavaa ja määräaikaista hanketta. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan myös, että tukea ei myönnettäisi kustannuksiin, jotka ovat aiheutuneet hankkeesta ennen tukihakemuksen vireille tuloa. Säännös vastaisi aiempaa sääntelyä.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuen myöntämisen esteistä.

10 §. Maakunnan liiton toimivalta. Pykälässä säädettäisiin maakuntien liittojen toimivallasta tässä laissa tarkoitettujen tukien myöntämisessä, tukilajeista ja tukien käyttötarkoituksesta. Momentin 1 kohdassa säädettäisiin tukilajeista, joita maakuntien liitot voisivat myöntää valtion talousarviossa alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitetuista kansallisista varoista, Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) varoista. Pykälän 1 momentin 1a-kohdan mukaan maakunnan liitto voisi myöntää tukea edellä mainituista varoista alueiden kestävä kasvua ja elinvoimaa edistäviin kehittämishankkeisiin (*alueellinen kehittämistuki*). Tällaisina hankkeina pidettäisiin esimerkiksi hankkeita, joiden tavoitteena on elinkeinorakenteen monipuolistaminen, kuntien välisen alueiden kehittämisen yhteistyön edistäminen tai innovaatioiden kehittämisen edellytysten luominen. Tukea voitaisiin myöntää kuntien välisen elinkeinopolitiikan yhteistyön edistämistä ja yritysten toimintaedellytysten kehittämistä koskeviin hankkeisiin, yritystoimintaa edistävien organisaatioiden hanketoimintaan, yritystoiminnan kannalta tarpeellisiin selvityshankkeisiin sekä yritysten tarvitsemien palvelujen ja yritysten yhteistyön edistämistä koskeviin kehittämishankkeisiin. Maakuntien liitot eivät voisi myöntää tukea ELY-keskuksen toimivallassa oleviin elinkeino-, työllisyys-, liikenne- ja ympäristöhankkeisiin (elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksista annettu laki 897/2009 muutoksineen, sekä valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annettu laki [uusi yritystukilaki]).

Pykälän 1 momentin 1b-kohdan mukaan maakunnan liitto voisi myöntää tukea edellä mainituista varoista opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin kehittämis- tai investointihankkeisiin.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan maakunnan liitto voisi myöntää tukea kansallisista varoista ja Euroopan aluekehitysrahaston varoista yhden tai useamman kunnan yhdessä toteuttamiin yritysten toimintaedellytyksiä tukeviin perusrakenteen investointihankkeisiin (*perusrakenteen investointituki*). Tuen tulisi olla perusteltu aluekehityksen, erityisesti yritystoiminnan toimintaedellytysten kannalta. Rahoituksen myöntämisellä tavoitellaan sellaisen toiminnan edistämistä, jolla on suora vaikutus kunnan elinkeinotoimintaan. Perusrakenteen investointituki voisi olla esimerkiksi tiestöön, satamiin tai toimitiloihin kohdistuvia toimenpiteitä, joita kunnat itse toteuttavat ja joilla on huomattavaa merkitystä alueen elinkeinotoiminnan kannalta. Euroopan aluekehitysrahaston varoista myönnettävän perusrakenteen investointituen kohteet ja tuettavat alueet määritellään tarkemmin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelma-asiakirjassa. Perusrakenteen investointituen käyttökohteet ja alueet on ohjelmassa rajattu kansallista toimintaa tiukemmin ja hankkeilla tulee olla välitön yhteys yritysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamiseen.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin maakunnan liiton toimivallasta kansallisen vastinrahoituksen myöntämiseksi Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman hankkeisiin. Näistä ohjelmista säädetään tämän lain 4 ja 5 luvuissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että maakunnan liitto toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena myöntämiään tukia koskevista asioista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin toimivaltaisen maakunnan liiton mahdollisuudesta myöntää alueellista kehittämistukea ja Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman kansallista vastinrahoitusta myös maakunnan liiton itse toteuttamiin hankkeisiin. Itse toteutettaviin hankkeisiin sovellettaisiin, mitä tässä laissa ja lain nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa muutoinkin säädetään kyseisistä tukilajeista ja hankkeista. Itse toteutettavaa hanketta olisi käsiteltävä vastaavasti kuten ulkopuolisen toteuttajan hanketta. Itse toteutettavan hankkeen toteutukseen liittyvät tuen saajan tehtävät olisi eriytettävä rahoittavan viranomaisen ja välittävän toimielimen tehtävistä moitteettoman varainhoidon periaatetta noudattaen. Moitteettoman varainhoidon periaatteista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta (*varainhoitoasetus*) 30 artiklassa. Varainhoitoasetuksen 30 artiklan mukaan moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti unionin talousarvion määrärahat tulee käyttää taloudellisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Pykälän 4 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuista ja niiden käyttökohteista.

11 §. Maakunnan liiton harkintavalta eräissä tapauksissa. Pykälässä säädettäisiin maakunnan liiton harkintavallasta opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluvissa hankkeissa sekä kestävä kaupunkikehittämisen hankkeissa. Pykälän 1 momentin mukaan maakunnan liiton olisi ennen 10 §:n 1 momentin 1 b kohdan mukaisen tuen myöntämistä pyydyttävä opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausunto taloudellisesti tai valtakunnallisesti merkittävimmistä hankkeista. Lausunntoimenettely vastaisi aiempaa sääntelyä. Merkittävänä pidetään esimerkiksi euomääräiseltä arvoltaan suuria hankkeita, valtakunnallisesti merkittäviä investointihankkeita, joilla voi olla olennaista vaikutusta valtion talousarvioon sekä muita hankkeita, joiden vaikutusten odotetaan olevan taloudellisesti tai valtakunnallisesti merkittäviä. Maakunnan liiton olisi aina pyydyttävä lausunto opetus- ja kulttuuriministeriöltä hankkeista, jotka koskevat korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen aloittamista tai korkeakouluverkon muutoksia.

Pykälän 2 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö antaisi maakunnan liittoa sitovan lausunnon 1 momentissa tarkoitetun hankkeen lainmukaisuudesta sekä siitä, että hanke noudattaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan linjauksia. Lausunntoimenettelyn tarkoituksena on varmistaa, ettei hankkeessa poiketa laista, asetuksesta, toimialaa koskevista eduskunnan tai valtioneuvoston päätöksestä eikä opetus- ja kulttuuriministeriön tai opetushallituksen ratkaisultaan kuuluvasta lakiin perustuvasta päätöksestä. Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto olisi aiempaa sääntelyä vastaavasti maakunnan liittoa sitova siltä osin, kun se perustuu edellä mainittuihin säädöksiin tai päätöksiin. Tällä tarkoitettaisiin, että toimivaltainen maakunnan liitto ei voisi myöntää tukea sellaiselle hankkeelle, joka opetus- ja kulttuuriministeriön lausunnon mukaan olisi edellä mainittujen säädösten tai päätösten vastainen.

Pykälän 3 momentin mukaan maakunnan liiton olisi myönnettävä kestävä kaupunkikehittämisen toteuttamiseksi tarkoitettu tuki johtoryhmän esityksen mukaisena, jos tuen myöntäminen on lain, Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sekä kaupungin laatiman kehittämissuunnitelman mukaista. Momentissa säädettävä menettely perustuu yleisasetuksen 23 artiklan 3 kohtaan ja se koskisi Euroopan aluekehitysrahaston hankkeita. Menettely vastaa aiempaa sääntelyä. Kestävästä kaupunkikehittämisestä ja sen johtoryhmästä säädetään muilta osin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (xxx/xxxx), (*toimeenpanolaki*), 26 §:ssä.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluviin hankkeisiin sovellettavasta lausunntoimenettelystä.

12 §. Maakunnan liiton tehtävien kokoaminen. Pykälässä säädettäisiin, miltä osin maakunnan liiton 10 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä voidaan koota ja siten laajentaa maakunnan liiton toimialuetta. Tehtäviä voitaisiin koota siten, että maakunnan liitto hoitaa tässä laissa tarkoitettujen valtionapuviranomaisen tehtäviään toisen maakunnan liiton toimialueella. Tehtäviä voitaisiin koota, jos näin voidaan turvata tehtävissä tarvittavan erityis-asiiantuntemuksen saatavuus, moitteeton varainhoito tai tehtäviä koskeva eriyttämisvaatimus, mitä edellytetään erityisesti Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen tehtävien hoitamisessa. Maakunnan liiton toimialueen laajentaminen voisi olla tarkoituksenmukaista myös muun vastaavan syyn vuoksi. Tehtävien kokoaminen perustuisi maakuntien liittojen välisiin sopimuksiin.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että Interreg-ohjelmissa ja Interreg-ulkorajaohjelmissa toimivaltainen maakunnan liitto myöntäisi kansallisen vastinrahoituksen hankkeisiin koko yhteistyöohjelman ohjelma-alueella.

Pykälän 3 momentin mukaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävän toimielimen tehtävien osalta maakunnan liiton toimialueen laajentamisella tulisi olla hallintoviranomaisen hyväksyntä. Säännös perustuu yleisasetuksen 65 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaan hallintoviranomainen voi nimetä yhden tai useamman välittävän toimielimen, joka suorittaa tehtäviä sen vastuulla. Maakunnan liitot eivät voisi sopia hallintoviranomaisen sille siirtämien välittävän toimielimen tehtävien edelleen siirtämisestä ilman hallintoviranomaisen hyväksyntää. Tehtävien kokoamisesta maakuntien liittojen osalta säädettäisiin asetuksessa alueiden kehittämisestä ja alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin maakuntien liitoista, jotka toimivat välittävänä toimieliminä EAKR-asetuksen 9 artiklan mukaisten kestävän kaupunkikehittämisen hankkeiden osalta. Kestävän kaupunkikehittämisen suunnitelman koordinoitun toimeenpanon ja seurannan vuoksi tehtävää hoidettaisiin kootusti. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin maakuntien liittojen toimialueen laajentamisesta muissa tässä laissa tarkoitetuissa tehtävissä. Tällöin valtioneuvoston asetuksella luotaisiin oikeudelliset puitteet tehtävien kokoamiselle, josta maakuntien liitot ensin sopivat keskenään.

13 §. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimivalta.* Pykälässä säädettäisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskus) toimivallasta tämän lain mukaisen tuen myöntämisessä, tukilajeista ja tukilajien käyttötarkoituksista. Momentin 1 kohdassa säädettäisiin tukilajeista, joita toimivaltaiset ELY-keskukset voisivat myöntää Euroopan aluekehitysrahaston varoista ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista. Toimivaltainen ELY-keskus voisi myöntää tukea Euroopan aluekehitysrahaston varoista rahoitettaviin ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviin investointi- ja kehittämishankkeisiin, jotka tukevat ympäristö- ja luonnonvara-alan innovatiivisen liiketoiminnan kehittämistä ja kaupallistamista. Toimivaltainen ELY-keskus voisi myöntää tukea oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta edellä mainitun lisäksi myös laitosalueen kunnostamiseen, maan saneeraukseen ja käyttötarkoituksen muuttamiseen tehtäviin investointeihin.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan ELY-keskus voisi myöntää tukea Euroopan aluekehitysrahaston varoista rahoitettaviin liikenteeseen ja infrastruktuuriin liittyviin kehittämis- ja investointihankkeisiin. Tuen tulisi olla perusteltua alueen kehittämisen kannalta. Hankkeilla tulisi olla välitön yhteys yritysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamiseen. Tuen kohteet ja tuettavat alueet määritellään tarkemmin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelma-asiakirjassa.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan ELY-keskus voisi myöntää tukea Euroopan sosiaalirahaston varoista ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyviin kehittämishankkeisiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ELY-keskus toimii myöntämiään tukia koskevissa asioissa valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena. Momentti sisältäisi myös informatiivisen säännöksen siitä, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin niistä ELY-keskuksista, jotka toimivat välittävänä toimieliminä Euroopan sosiaalirahaston varoista rahoitettavien kestävän kaupunkikehittämisen hankkeiden osalta. Kestävästä kaupunkikehittämisestä ja sen johtoryhmästä säädetään muilta osin toimeenpanolain 26 §:ssä sekä maakuntien liittojen rahoittamien Euroopan aluekehitysrahaston hankkeiden osalta tämän lain 11 §:ssä.

Pykälän 3 momentin mukaan toimivaltainen ELY-keskus voisi myöntää tukea myös ELY-keskuksen itse toteuttamiin 1 momentin mukaisiin hankkeisiin. Itse toteutettaviin hankkeisiin sovellettaisiin, mitä tässä laissa ja lain nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa muutoinkin säädetään kyseisistä tukilajeista ja hankkeista. Itse toteutettavaa hanketta olisi käsiteltävä vastaavasti kuten ulkopuolisen toteuttajan hanketta. Itse toteutettavan hankkeen toteutukseen liittyvät tuen saajan tehtävät olisi eriytettävä välittävän toimielimen tehtävistä moitteettoman varainhoidon periaatetta noudattaen. Moitteettoman varainhoidon periaatteista säädetään EU:n varainhoitoasetuksessa. Moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti unionin talousarvion määrärahat tulee käyttää taloudellisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Valtioneuvoston asetuksella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (1373/2018) välittävän toimielimen tehtävät on 2014–2020 rakennerahasto-ohjelman toimeenpanemiseksi keskitetty valtakunnallisesti Hämeen, Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksiin, mihin ei olla valmistelemassa muutosta. Tässä laissa toimivaltaisella ELY-keskuksella tarkoitetaan näitä neljää ELY-keskusta.

Tehtävien keskittämisestä ELY-keskusten virastoverkostossa säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa laissa (897/2009) ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain 5 §:n mukaan ELY-keskus

huolehtii sille säädettyjen tehtävien hoitamisesta toimialueellaan ja käyttää sille kuuluvaa toimivaltaa siten kuin siitä mainitussa laissa tai muussa laissa säädetään. ELY-keskus voi kuitenkin hoitaa tehtäviä myös useamman kuin yhden keskuksen toimialueella, jos toimialueen laajentamisella voidaan tehostaa keskusten toimintaa ja valtion henkilöstö- ja muiden voimavarojen käyttöä, parantaa palvelujen saatavuutta, edistää alueen suomen- ja ruotsinkielisen sekä saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitettua saamelaisten kotiseutualueella saamenkielisen vähemmistön kielellisten oikeuksien toteutumista tai turvata tehtävissä tarvittavan erityisasiantuntemuksen saatavuus taikka toimialueen laajentaminen on tarkoituksenmukainen muun vastaavan syyn vuoksi. Vastuualueiden sijoittumisesta ELY-keskuksiin ja keskusten toimialueen laajentamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 4 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuista ja niiden käyttökohteista.

14 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valtakunnallisia teemoja koskevat tuet. Pykälä sisältäisi lain 10 §:ssä tarkoitettua maakuntien liittojen toimivaltaa ja lain 12 §:ssä tarkoitettua ELY-keskusten toimivaltaa täsmentäviä säännöksiä valtakunnallisia teemoja koskevien tukien osalta. Valtakunnallisia teemoja koskeviin tukiin sovellettaisiin, mitä kyseisistä tukilajeista muutoinkin säädetään tämän lain 10 ja 12 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan valtion talousarviossa osa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan varoista osoitettaisiin erikseen valtakunnallisesti toimeenpantaviin kokonaisuuksiin, joita kutsutaan valtakunnallisiksi teemoiksi. Valtakunnallisiin teemoihin suunnattava osuus eriteltäisiin valtion talousarvion selvitysosassa.

Pykälän 2 momentissa olisi informatiivinen säännös siitä, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin niistä ELY-keskuksista ja maakuntien liitoista, jotka toimivat välittävänä toimieliminä valtakunnallisiin teemoihin kuuluvien hankkeiden osalta.

Pykälän 3 momentin mukaan muilta osin valtakunnallisista teemoista säädettäisiin toimeenpanolaisissa. Momentti on luonteeltaan informatiivinen.

Pykälän 4 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valtakunnallisia teemoja koskevista tuista.

15 §. Ruokaviraston toimivalta. Pykälässä säädettäisiin Ruokaviraston toimivallasta tämän lain mukaisen tuen myöntämisessä, tukilajista ja tukilajiin käyttötarkoituksesta. Pykälän 1 momentin mukaan Ruokavirasto voisi myöntää tukea Euroopan sosiaalirahaston varoista vähävaraisten materiaalsen tuen hankkeisiin. Vähävaraisten materiaalisesta tuesta, eli aineellisen puutteen torjumiseen myönnettävästä tuesta ja sen tukikelpoisista kustannuksista säädetään ESR -asetuksen III luvussa. Materiaalsen tuen kohteet ja tuettavat alueet määritellään tarkemmin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelma-asiakirjassa.

Ruokavirasto voisi myöntää tukea myös Ruokaviraston itse toteuttamiin hankkeisiin. Itse toteutettaviin hankkeisiin sovellettaisiin, mitä tässä laissa ja lain nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa säädetään kyseisestä tukilajista ja hankkeista. Itse toteutettavaa hanketta olisi käsiteltävä vastaavasti kuten ulkopuolisen toteuttajan hanketta. Itse toteutettavan hankkeen toteutukseen liittyvät tuen saajan tehtävät olisi eriytettävä välittävän toimielimen tehtävistä moitteettoman varainhoidon periaatetta noudattaen. Moitteettoman varainhoidon periaatteista säädetään EU:n varainhoitoasetuksessa. Moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti unionin talousarvion määrärahat tulee käyttää taloudellisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että Ruokavirasto toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionavustuksen myöntämisenä tukia koskevissa asioissa.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuista ja niiden käyttökohteista.

16 §. Työ- ja elinkeinoministeriön tukien myöntämistä koskeva toimivalta. Pykälässä säädettäisiin tuesta, jota työ- ja elinkeinoministeriö voisi myöntää kansallisista varoista rahoitettaviin hankkeisiin, tuen käyttötarkoituksesta ja myöntämisen edellytyksistä. Pykälän 1 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriö voisi myöntää alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta tukea toimintaan, jolla on valtakunnallista merkitystä tai jonka hyödyntäminen yhtä useammalla alueella edellyttäisi päätöksen tekemistä ministeriössä. Tällaisia olisivat muun muassa laajat alueiden kehittämistä tukevat selvitykset, foorumit ja muut hankkeet. Näitä toimia valmisteltaisiin vuorovaikutuksessa maakuntien liittojen kanssa. Ministeriö voisi käyttää määrärahaa esimerkiksi elinkeinorakenteen uudistamista tukeviin innovatiivisiin ja kokeileviin hankkeisiin. Rahoituksella voidaan tukea alueiden toimia yritystoiminnan edellytysten ja asukkaiden hyvinvoinnin parantamiseksi. Määrärahaa voitaisiin käyttää sopimukselliseen yhteistyöhön. Kyseeseen tulisi ministeriön päätös vain silloin, kun hankkeen toteuttaminen koskisi useampaa kuin yhtä aluetta tai edellyttäisi valtakunnallista

päätöksentekoa. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö voisi myöntää määrärahasta tukea myös määrärahan hallinnoimisesta aiheutuviin kohtuullisiin kulutusmenoihin mukaan lukien henkilöstön palkkaaminen ja henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksaminen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ministeriö voisi myöntää tukea myös itselleen. Pykälän 3 momentissa todettaisiin, että ministeriö toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena myöntämiään tukia koskevissa asioissa. Säännökset vastaavat voimassa olevaa sääntelyä. Lisäksi 4 momentissa todettaisiin, että työ- ja elinkeinoministeriön muusta toimivallasta alueiden kehittämisessä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanossa säädetään toimeenpanolaissa.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuesta ja sen käyttökohteista.

17 §. Tuen määrä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myönnettävän tuen määrästä. Pykälän 1 momentin mukaan tuki ei saisi kattaa hankkeesta aiheutuvien hyväksyttävien kustannusten täyttä määrää. Tämä tarkoittaa, että hankkeen toteuttaminen edellyttäisi tässä laissa tarkoitettujen tukien lisäksi myös tuensaajan omarahoitusta, josta säädetään tarkemmin tämän lain 18 §:ssä. Osa hankkeen muusta vaadittavasta rahoituksesta voisi muodostua myös tuen saajaorganisaation ulkopuolisesta kuntien, muusta julkisesta ja yksityisestä rahoitusosuudesta. Edellytyksestä voisi momentin mukaan poiketa ainoastaan kehittämishankkeessa erityisestä syystä, joka tulee aina perustella nimenomaisesti hanketta koskevassa tukipäätöksessä. Erityisenä syynä voitaisiin pitää sitä, että hankkeeseen ei sen luonteen vuoksi ole saatavissa muuta rahoitusta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi viranomaisten itse toteuttamat hankkeet. Erityisenä syynä voitaisiin rahoittavan viranomaisen harkinnan mukaan pitää myös sitä, että tuen hakija on pieni toimija, esimerkiksi järjestö tai yhdistys, joka ei toteuta euromääräiseltä arvoltaan merkittävää ja vaikutuksiltaan laajaa hanketta. Investointihankkeessa tuki ei voisi koskaan kattaa kustannusten täyttä määrää. Tukilajeja koskevasta tuen enimmäismäärästä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momenttia ei sovellettaisi 15 §:ssä tarkoitettuihin vähävaraisten materiaallisen tuen hankkeisiin, joissa tuen määrä voisi kattaa hankkeesta aiheutuvien kustannusten täyden määrän. Näissä hankkeissa omarahoituksen tai muun ulkopuolisen rahoitusosuuden edellyttäminen ei olisi tarkoituksenmukaista tuettavan toiminnan tarkoitus huomioon ottaen.

Pykälän 3 momentin mukaan tuki myönnetään osuutena hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista tai muun valtioneuvoston asetuksella säädettävän kustannusmallin taikka rahoitusmuodon mukaisesti. Hyväksyttävänä kustannuksina pidettäisiin hankkeesta aiheutuneita todellisia, tarpeellisia ja määrältään kohtuullisia kustannuksia, joista on vähennetty hankkeen tuottamat ja viimeisen maksatushakemuksen jättämiseen mennessä saadut tulot. Kustannusten kohtuullisuus on kaikessa hanketoiminnassa kaikilla hallinnonaloilla perusvaatimus. Kustannusmallit ja rahoitusmuodot voisivat liittyä ennalta arvioituihin keskimääräistettyihin kustannuksiin. Ne voivat olla myös kytköksissä hankkeessa saavutettuihin tuloksiin. Myös kustannusmallien yhdistelmät olisivat mahdollisia samassa hankkeessa. Tuen laskentatapaa ja euromääräistä arvoa koskevat ehdot olisivat tukipäätöksen ehtoina. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoissa kustannusmalleilla ja rahoitusmuodoilla tarkoitettaisiin yleisasetuksen 48 artiklassa tarkoitettuja kustannusmalleja ja rahoitusmuotoja, joiden kansallisesta soveltamisesta säädettäisiin tarkemmin kustannusten tukikelpoisuudesta annettavalla valtioneuvoston asetuksella. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettavissa tuissa käytettäisiin pääsääntöisesti niin sanottuja yksinkertaistettuja kustannusmalleja. Tuloja koskevat perustelut ovat 19 §:n perusteluissa.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuen enimmäismäärästä ja hyväksyttävistä kustannuksista sekä kustannusmalleista ja rahoitusmuodoista.

18 §. Tuen saajan omarahoitusosuus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuen hakijan omarahoitusosuudesta. Hakijan tulisi lähtökohtaisesti itse rahoituksellaan osallistua hankkeesta aiheutuviin kustannuksiin, jollei poikkeamiseen ole erityistä syytä. Rahoittava viranomainen voisi omarahoituksen sijasta hyväksyä hankkeeseen tuensaajan omarahoitusosuutta korvaavan ulkopuolisen rahoitusosuuden. Omarahoitusosuuden edellyttämisellä olisi tuensaajaa hankkeeseen sitouttava vaikutus. Omarahoitusosuutta koskevalla edellytyksellä olisi myös hankkeen asianmukaista toteuttamista ohjaava vaikutus. Lähtökohtana on, että tuen saajan on hankekemuksessaan esitettävä rahoitusosuus, jonka se sijoittaa itse hankkeeseen. Tuki voidaan kuitenkin erityisestä syystä myöntää myös edellyttämättä omarahoitusosuutta. Erityisenä syynä voitaisiin pitää sitä, että hankkeeseen ei sen luonteen vuoksi ole saatavissa omarahoitusta. Tällaisia voivat olla esimerkiksi viranomaisten itse toteuttamat hankkeet. Toisena erityisenä syynä voitaisiin pitää sitä, että hakija kokoa hankkeeseen tarvittavan muun rahoituksen eri rahoituslähteistä. Jollei hankkeessa edellytetä omarahoitusosuutta, rahoittavan viranomaisen on perusteltava asia tukipäätöksessä nimenomaisesti. Tällöin tukipäätöksen perusteluissa tulee ottaa

nimenomaisesti kantaa myös siihen, millä tavalla tämän lain 8 §:n 2 momentissa säädetyistä tuensaajaa koskevista yleisistä taloudellisista ja muista edellytyksistä on varmistuttu.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta rahoitettavissa hankkeissa tuen hakijan omarahoitusosuuteen tai sitä korvaavaan ulkopuoliseen rahoitusosuuteen hyväksyttävistä suoritteista. Rahoittavan viranomaisen harkinnan mukaan osa tuensaajan omarahoituksesta tai sitä korvaavasta ulkopuolisesta rahoitusosuudesta voitaisiin hyväksyä hankkeessa tarvittavina ja todennettavissa olevina luontoissuorituksina. Luontoissuorituksilla tarkoitettaisiin vastikkeetta tehtyä työtä (talkootyö) ja tuotantopanoksen tai hyödykkeen luovuttamista. Luontoissuorituksessa ei koskaan makseta työstä, tuotantopanoksesta tai hyödykkeestä. Niiden arvon määrittely tapahtuu laskennallisesti työn, luovutetun tuotantopanoksen tai hyödykkeiden määrien ja paikkakunnan käyvän hintatason mukaan. Vastaavasti rahoittajan viranomaisen harkinnan mukaan osa tuensaajan omarahoituksesta tai sitä korvaavasta ulkopuolisesta rahoitusosuudesta voitaisiin hyväksyä vastikkeellisena todennettavissa olevana työnä tai vastikkeellisena hankkeessa tarvittavan tuotantopanoksen tai hyödykkeen luovutuksena. Vastikkeellisesti tehdyn työn arvo todennetaan hankkeelle tehdystä työstä pidetyn tuntikohtaisen työajanseurannan ja palkkatositteen avulla. Hankkeessa tarvittavan tuotantopanoksen ja hyödykkeen arvo osoitetaan kirjanpidosta saatavan laskentaperusteiden avulla. Rahoittavan viranomaisen tulee ottaa luontoissuorituksia ja vastikkeellisia suorituksia koskevat ehdot tukipäätökseen.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä luontoissuorituksesta sekä vastikkeellisesta työstä ja hyödykkeen luovutuksesta.

2 Luku Tukimenettely

19 §. Tukihakemus. Tukea haettaisiin tämän lain 10, 13, 15 ja 16 §:ssä tarkoitettulta toimivaltaiselta viranomaiselta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tukimenettelystä tuen hakemisen osalta täydentäen sitä, mitä valtionavustuslain 9 ja 10 §:ssä säädetään. Valtionavustuslain 9 §:ssä säädetään valtionavustuksen kirjallisesta hakemisesta ja valtionapuviranomaisen velvollisuudesta tiedottaa hakumahdollisuudesta ja hakemismenettelystä sekä velvollisuudesta antaa tietoja tuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä ja ehdoista. Valtionavustuslain 10 §:ssä säädetään valtionavustuksen hakijan selvittämisvelvollisuudesta siten, että valtionavustuksen hakijan tulee hakemuksen yhteydessä antaa valtionapuviranomaiselle oikeat ja riittävät tiedot valtionavustuksen käyttötarkoituksesta sekä niistä muista seikoista, joita valtionapuviranomainen tarvitsee hakemuksen ratkaisemiseksi.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin tukihakemuksen ajoituksesta. Tukea olisi haettava kirjallisesti ennen hankkeen aloittamista. Hakeminen todennetaan siitä ajankohdasta, kun hakemus on laitettu vireille.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin tuen hakijan velvoitteista silloin, kun tukea haetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettussa komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013 tarkoitettuna vähämerkityksisenä tukena eli niin sanottuna de minimis -tukena. Tuen hakijan olisi tällöin annettava tukihakemuksessaan rahoittavalle viranomaiselle selvitys hakijalle jo myönnetystä vähämerkityksisestä tuesta ja että vähämerkityksisen tuen yhteismäärä ei ylitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää kuluvaan ja kahden edellisen verovuoden aikana. Suomessa ei toistaiseksi ole otettu käyttöön rekisteriä, josta rahoittava viranomainen voisi tarkistaa hakijalle aiemmin myönnetty de minimis -tuet, minkä vuoksi tuen hakijan on annettava asiasta erillinen selvitys hakiessaan tukea.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan sellaisissa hankkeissa, joissa hankkeen toimenpiteisiin osallistuu hyödynsaajina taloudellisia toimijoita, tuen hakijan olisi liitettävä hakemukseen selvitys toimijoille kohdennettavista toimenpiteistä vähämerkityksisen tuen kohdentumisen arviointia varten. Jos hankkeen toimenpiteistä kohdentuu vähämerkityksistä tukea hyödynsaajina oleville osallistuville organisaatioille, edellytyksenä on, että vähämerkityksisen tuen yhteismäärä ei ylitä Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyä vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää kuluvaan ja kahden edellisen verovuoden aikana minkään kyseisiin toimenpiteisiin osallistuvan taloudellisen toimijan osalta. Taloudelliseksi toimijoiksi eli yrityksiksi katsotaan niiden oikeudellisesti muodosta riippumatta kaikki yksiköt, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa. Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan markkinoilla. Mukaan lasketaan hankkeen kohderyhmään kuuluvat, hankkeen hyödynsaajana olevat osallistuvat yritykset, jotka saavat hankkeeseen osallistumisesta taloudellista hyötyä eli etuuden. Etuus ei tässä tapauksessa tarkoita osallistuvalla yritykselle maksettavaa rahasuoritusta, vaan ilmaista tai alihinnoiteltua palvelua tai muuta vastaavaa etuutta. Etuuden arvo, josta on vähennetty yrityksen maksuosuus, myönnetään vähämerkityksisenä tukena osallistuvalla yritykselle, edellyttäen että EU:n perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määritetyt valtiontukea koskevat perusteet täyttyvät kyseisen tukitoimenpiteen osalta siihen osallistuvalla yritykselle ja jos muut vähämerkityksistä tukea koskevat edellytykset täyttyvät.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan tuen hakijan olisi liitettävä hakemukseen arvio hankkeen toiminnan aikana tuottamista tuloista, jollei vähämerkityksistä tukea tai valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Hankkeen tuloja ovat hankkeessa syntyvien ja markkinoille siirtyvien tuotteiden ja palvelujen myynti. Tuloja ovat myös hankitun koneen tai laitteen käyttöajan myynti ulkopuolisille sekä toimitiloista saadut käyttökorvaukset, kuten vuokratulot, ja hankkeessa järjestetyn maksullisen seminaarin tai muun tilaisuuden osallistumismaksut.

Tuloina ei pidetä yritysten ja muiden yksityisoikeudellisten hanketoiminnan kohderyhmien tai toimintaan osallistuvien organisaatioiden maksamaa osuutta hankkeen rahoituksesta eli yritysten rahoitusosuutta hanketoimintaan.

Valtiontukea tai vähämerkityksistä tukea koskevat poikkeukset tarkoittaisivat käytännössä sitä, että jos tuki olisi myönnetty hankkeen tuensaajalle valtiontukisääntöjen nojalla tai vähämerkityksisenä tukena, ei hankkeesta tuensaajalle kohdistuvia tuloja tarvitsisi vähentää hankkeesta aiheutuista tukikelpoisista kustannuksista, koska tulojen tuottaminen on jo huomioitu sovellettavissa valtiontukea tai vähämerkityksistä tukea koskevissa säännöksissä. Jos myönnetty valtiontuki tai vähämerkityksinen tuki kuitenkin kohdennetaan hankkeessa kokonaisuudessaan hankkeen toimenpiteisiin hyödynsaajina osallistuville taloudellisille toimijoille, olisi tuensaajalle hankkeesta kohdistuvat tulot vähennettävä hankkeen tukikelpoisista kustannuksista.

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädettäisiin, että alueiden kehittämiseen varatuista kansallisista varoista myönnettävää tukea haetaan sähköisesti siihen tarkoitettuun järjestelmässä tai kirjallisesti toimivaltaisen viranomaisen vahvistamalla lomakkeella. Hakemus olisi allekirjoitettava.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelmasta rahoitettaviin edellä 10, 13 ja 15 §:ssä tarkoitettuihin hankkeisiin tukea haetaan sähköisesti siten kuin 35 ja 36 §:ssä säädetään. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelmassa tuen hakeminen olisi mahdollista ainoastaan sähköisesti. Tämän lain 35 §:ssä säädetään sähköisestä tukimenettelystä ja 36 §:ssä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta.

Pykälän 2 momentissa olisi informatiivinen säännös hakemuksen vireille tulosta. Kirjalliseen vireillepanoon sovellettaisiin yleislakina hallintolain (434/2003) 20 §:ää. Hakemus tulee vireille, kun se on toimitettu toimivaltaiselle viranomaiselle. Kun hakemus saapuu viranomaiseen, se olisi viipymättä tarkastettava sillä tarkkuudella, että voidaan varmistua siitä, että hakemus on saapunut asiassa toimivaltaiseen viranomaiseen. Hakemuksen siirtoon sovelletaan hallintolain 21 §:ää.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuen hakemisesta.

20 §. Sopimus yhteishankkeesta. Pykälässä säädettäisiin tuensaajien välisestä keskinäisestä sopimuksesta ja sen sisällöstä silloin, kun hanke toteutetaan hankkeena, jossa on mukana useampi kuin yksi tuensaaja. Yhteishankkeen sopimusta koskevat säännökset vastaisivat pääosin aiempaa sääntelyä. Pykälän 1 momentissa yhteishankkeen tuensaajille asetettaisiin velvoite tehdä hankkeen toteuttamisesta tietynsisältöinen sopimus. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan sopimuksessa tulisi määritellä yhteishankkeen osapuolten oikeudet ja velvollisuudet hankkeen toteuttamisessa. Momentin 2 kohdan mukaan sopimuksessa tulisi määritellä se yhteishankkeen osapuoli eli niin kutsuttu päätoteuttaja, joka vastaa yhteydenpidosta rahoittavan viranomaisen kanssa ja sen viranomaisen kanssa, jolle valtionapuviranomaisen tehtävä on koottu. Päätoteuttaja vastaisi myös hankkeessa tarvittavasta yhteensovittamisesta ja koordinoinnista tuensaajien välillä. Keskitetyn yhteydenpidon tarkoituksena on vähentää tuensaajien ja viranomaisten hallinnollista taakkaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin yhteishankkeen osapuolten yhteisvastuullisuudesta. Momentin mukaan yhteishankkeessa kaikki tuensaajat vastaavat hankkeen toteuttamisesta ja hankkeeseen liittyvistä velvollisuuksista rahoittavaa viranomaista kohtaan yhteisvastuullisesti. Yhteishankkeessa kaikki tuen saajat vastaavat tuen palauttamisesta ja takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuvasta tuen takaisin maksamisesta yhteisvastuullisesti. Rahoittavalla viranomaisella olisi oikeus vaatia jokaiselta yhteishankkeen tuensaajalta tähän lakiin tai hankesuunnitelmaa perustuvaa suoritusta sen tuensaajan sijasta, joka ei ole suorittanut omaa osuuttaan hankkokonaisuudesta tai hoitanut tässä laissa tarkoitettuja velvollisuuksiaan rahoittavaa viranomaista kohtaan. Yhteishankkeen yhteisvastuullisuutta koskeva säännös vastaa aiempaa sääntelyä. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman yhteishankkeen osapuolten yhteisvastuuta koskevasta poikkeuksesta säädettäisiin erikseen tämän lain 41 §:ssä.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä yhteishankkeessa noudatettavasta menettelystä.

21 §. Tuen muutoshakemus. Pykälä on uusi. Säännöksen tarkoituksena on selkeyttää tukimenettelyä ottamalla tuen muutoshakemusta koskeva nimenomainen säännös lain tasolle. Tuen muutoshakemuksen tekeminen hankkeen toteutuksen muuttuessa on kuitenkin ollut mahdollista myös aiemman sääntelyn nojalla. Pykälässä säädettäisiin tuen saajan velvollisuudesta tehdä muutoshakemus silloin, kun jo rahoituksen saaneen hankkeen toteutuksessa tapahtuu muutoksia, jotka edellyttävät aiemman tukipäätöksen tai sen yhteydessä hyväksytyt hankesuunnitelman muuttamista. Pykälän 1 momentin mukaan tuensaajan olisi haettava muutosta tukipäätökseensä, jos hanketta tai sen osaa ei voida toteuttaa tukipäätöksen ja sen liitteenä olevan hankesuunnitelman mukaisena. Muutoshakemuksen ajoittamiseen sovellettaisiin vastaavia sääntelyä kuin mitä tukihakemuksesta yleisesti säädetään tämän lain 19 §:ssä. Eli muuttuneen hankkeen kustannuksia voitaisiin rahoittavan viranomaisen harkinnan mukaan hyväksyä aikaisintaan muutoshakemuksen vireille tulosta alkaen, mistä säädettäisiin erikseen tämän lain 23 §:ssä. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelmassa tuen saaja laatii ja saattaa muutoshakemuksen vireille tämän lain 49 §:ssä tarkoitettussa tietojärjestelmässä. Muutoksilla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä esimerkiksi hankkeen laajentumista, suunnitellun ja tukipäätöksessä hyväksytyt rahoitussuunnitelman muutosta, muutoksia hankkeen kustannusrakenteessa tai hankkeen suunnitellun keson muuttumista. Esimerkiksi kehittämishankkeille on tyypillistä, että hanke ei toteudu täysin suunnitellun ja tukipäätöksellä hyväksytyt alkuperäisen hankesuunnitelman mukaisena.

Pykälän 2 momentin mukaan yhteishankkeessa sopijapuolten olisi 1 momentissa tarkoitettuna lisäksi haettava muutosta, jos alkuperäinen sopijapuoli ei enää täytä tuen myöntämisen yleisiä edellytyksiä tai hankekokonaisuuden sopijapuolet vaihtuvat. Yhteishanketta koskevien muutosten hyväksymisestä tuen muuttamista koskevalla päätöksellä säädettäisiin erikseen tämän lain 23 §:ssä.

22 §. Tukipäätös. Pykälässä säädettäisiin tukipäätöksen otettavista asioista sen lisäksi mitä valtioneuvoston asetuksella 11 §:ssä säädetään valtionavustuksesta. Valtioneuvoston päätöksen 11 §:ssä säädetään päätöksen tekemisestä kirjallisena ja että tukipäätöksestä tulee käydä ilmi ainakin tuen saaja, tuen käyttötarkoitus sekä tuen määrä ja laskentaperuste. Edelleen päätöksestä tulee käydä ilmi 1) valtionavustuksen kohteena olevan toiminnan tai hankkeen hyväksyttävät kustannukset; tämän lain nojalla myönnettävissä tuissa kustannuksilla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä myös valtioneuvoston asetuksella säädettäviä kustannusmalleja ja rahoitusmuotoja; 2) valtionavustuksen enimmäismäärä valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvista kokonaiskustannuksista; 3) saajan valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta saamien tulojen sekä saajan muiden tulojen vaikutus valtionavustuksen määrään ja käyttöön; 4) valtionavustuksen käyttöaika sekä valtionavustuslain 13 §:n 2–4 momentissa tarkoitettut ehdot ja rajoitukset; 5) saajan velvollisuus antaa selvitys valtionavustuksen käyttämisestä ja selvityksen ajankohta; 6) muut valtionavustuksen myöntämisen ja maksamisen sekä käytön valvonnan perusteet.

Tukipäätöstä koskee yleislakina myös hallintolaki. Hallintolain 45 §:ssä säädetään päätöksen perusteleminen. Päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin valtionavustuslain 11 §:ää täydentävästi siitä, että päätökseen olisi otettava ehdot ja rajoitukset, jotka olennaisesti ja välittömästi vaikuttavat tuen käyttöön ja maksamiseen sekä tuen takaisinperinnän edellytykset. Selkeä ja riittävän yksityiskohtainen tukipäätös on olennainen tuen saajan oikeusturvan kannalta ja se on omiaan vähentämään sekä tuen saajan että rahoittavan viranomaisen hallinnollista taakkaa esimerkiksi päätöksen tulkintaan liittyvissä tilanteissa hankkeen toimeenpanossa, viranomaisen ohjauksessa, neuvonnassa, lisäselvityksissä ja mahdollisessa tuen takaisinperinnässä.

Pykälän 2 momentin mukaan tukipäätöksellä hyväksyttäisiin tuettavaa hanketta koskeva hankesuunnitelma. Tukea voitaisiin myöntää aikaisintaan tukihakemuksen vireilletulosta. Säännös vastaisi aiempaa sääntelyä. Lisäksi tukipäätöksessä olisi määrättävä 24 §:n 3 momentissa tarkoitettu tuen kohteena olevan omaisuuden käyttöaika.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin ennakosta. Jos tukea voidaan maksaa enakkona ennen kustannusten syntymistä, sitä koskeva maininta ja ehdot olisi otettava tukipäätökseen. Tuen maksamisesta enakkona säädettäisiin 27 §:ssä.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tukipäätöksestä.

23 §. Tuen muuttamista koskeva päätös. Pykälässä säädettäisiin 21 §:ssä tarkoitettua tuen muutoshakemuksesta tehtävästä päätöksestä (muutospäätös). Pykälän 1 momentin mukaan rahoittava viranomaisena voisi tuensaajan hakemuksesta tehdä hankkeen tukemista koskevan päätöksen muutoksen. Muutospäätös tarkoittaisi myös tukipäätöksellä hyväksytyin hankesuunnitelman muuttamista. Muutospäätökseen otettaviin asioihin sovellettaisiin, mitä 22 §:ssä säädetään tukipäätöksestä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muutospäätöksestä täydentävästi yhteishankkeen osalta. Momentin mukaan rahoittava viranomaisena voisi hyväksyä yhteishankkeen jatkamisen 21 §:n 2 momentissa tarkoitettua yhteishankkeen sopijapuolten muutoshakemuksen perusteella, jos muuttuneen hankekokonaisuuden arvioidaan täyttävän alkuperäisen hankekokonaisuuden tavoitteet ja sille asetetut edellytykset. Edellytyksillä tarkoitettaisiin tässä laissa säädettäviä tuen saajaa koskevia ja tuen myöntämisen yleisiä edellytyksiä sekä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelmasta rahoitettavien hankkeiden osalta lisäksi seurantakomitean hyväksymiä ja hallintoviranomaisen vahvistamia valintaperusteita.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että muuttuneesta hankkeesta johtuvat kustannukset voitaisiin hyväksyä aikaisintaan 21 §:ssä tarkoitettua muutosta koskevan hakemuksen vireille tulosta alkaen. Muutosten hyväksyminen perustuisi aina rahoittavan viranomaisen tapauskohtaiseen harkintaan. Säännös vastaisi aiempaa käytäntöä.

Muuttuneesta hankkeesta johtuvat kustannukset voidaan hyväksyä aikaisintaan muutosta koskevan hakemuksen vireille tulosta alkaen.

24 §. Tuen käyttö. Pykälässä säädettäisiin tuen saajaa tuen käyttäjänä koskevista velvoitteista. Pykälän 1 momentin mukaan tukea saisi käyttää vain tukipäätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

Pykälän 2 momentin mukaan tuen saajan olisi noudatettava lakia ja tuen myöntämistä koskevassa päätöksessä olevia ehtoja ja rajoituksia. Tuen saajan olisi hanketoiminnassaan noudatettava kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tuen kohteena olevan investoinnin käyttöajasta. Tuen saajan olisi käytettävä 10 §:n 1 momentin 1 a, b, 2 ja 3 kohdissa sekä 13 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdissa tarkoitettuihin investointeihin myönnetyn tuen kohteena olevaa omaisuutta vähintään viiden vuoden ajan hankkeen viimeisen maksamista koskevan päätöksen päätöspäivästä. Alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettaviin infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja sisältäviin hankkeisiin ja niiden tuensaajiin sovelletaan yleisasetuksen 59 tarkoitettua toimien pysyvyyttä koskevaa velvoitetta, josta säädetään täydentävästi tämän lain 43 §:ssä.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuen käyttöä koskevista ehdoista ja tuen kohteen käyttöajasta.

25 §. Eräät tuen saajan velvoitteet. Pykälän 1 momentissa olisi informatiivinen säännös, jossa viitataan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin (1397/2016). Minitun lain 5 §:n 1 momentin mukaan hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikkö on minkä tahansa hankinnan tekijä silloin, kun se on saanut hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta muun muassa valtion, kuntien ja kuntayhtymien viranomaiselta. Näissä tapauksissa myös yksityisoikeudelliseen tuen saajaan sovelletaan julkista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia.

Pykälän 2 momentin mukaan tuen saaja olisi velvollinen säilyttämään kaiken hankkeeseen liittyvän kirjanpitoaineiston ja muun aineiston tukipäätöksen ehtojen mukaisesti niin, että tuen käytön valvonta on mahdollista. Hankkeeseen liittyvän kirjanpitoaineiston säilyttämiseen sovelletaan, mitä kirjanpitolain (1336/1997) 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Kirjanpitoaineiston lisäksi tuen saajan olisi säilytettävä kaikki tarpeelliset tiedot, selvitykset, asiakirjat sekä tallenteet, joilla voi olla merkitystä tuen myöntämisen perusteiden täyttymistä, käyttöä ja tuen ehtojen noudattamista valvottaessa. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelmasta rahoitettavien hankkeiden asiakirjojen säilyttämiseen sovelletaan lisäksi, mitä tämän lain 46 §:ssä säädetään.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tuen saajan velvoitteista liittyen hanketta koskeviin tarkastuksiin. Hankkeeseen kohdistuvia tarkastuksia voivat suorittaa esimerkiksi toimivaltainen valtionapuviranomaisena, valtiontalouden tarkastusvirasto ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettavien hankkeiden osalta lisäksi esimerkiksi hallinto- ja tarkastusviranomaisena, Euroopan komissio ja Euroopan tilintarkastustuomioistuina. Momentin mukaan tuen saajan olisi korvauksetta annettava tuen käyttöä koskevaa

tarkastusta suorittavalle taholle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot, selvitykset, asiakirjat, pääsy tietojärjestelmiin, tallenteet ja muu aineisto ja sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa.

26 §. Tuen maksamisen hakeminen. Pykälässä säädettäisiin tuen maksamisen hakemista koskevasta menettelystä ja tuen saajan velvoitteista tuen maksamisen hakemisesta. Pykälän 1 momentin mukaan tuen maksamista olisi haettava toimivaltaiselta viranomaiselta. Maksamista olisi haettava sähköisesti siihen tarkoitettussa järjestelmässä tai kirjallisesti maksatushakemusta varten vahvistetulla lomakkeella. Maksamista olisi haettava määrääjässä, jonka toimivaltainen viranomainen on asettanut tukipäätöksessä. Hakemus olisi allekirjoitettava. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelmasta rahoittavien hankkeiden tuen maksamista haetaan sähköisesti siten kuin 36 ja 37 §:ssä säädetään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tuen saajan velvoitteeksi esittää tuen maksamista haattaessa pyydettyä selvitys hankinnan toteuttamisesta, jos tuki hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin on myönnetty hyväksyttävien todellisten kustannusten mukaan. Rahoittava viranomainen voi asettaa tukipäätöksessä ehtoja hankintoja koskevista selvityksistä tai pyytää erikseen hankintoja koskevia asiakirjoja tarkastettavaksi riskiperusteisesti tuen maksamista haattaessa. Selvitystä ei edellytetäisi tuen maksamista haattaessa, jos tuki hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin on myönnetty sellaisen valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävän yksinkertistetun kustannusmallin tai rahoitusmuodon mukaan, jossa ei edellytetä tositteita ja selvityksiä todellisista kustannuksista.

Pykälän 3 momentin mukaan tuen saajan olisi maksatushakemuksessaan ilmoitettava hankkeen toiminnan aikana tuottamat tulot, jollei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013 tarkoitettua de minimis-tukea (*vähämerkityksistä tukea*) tai valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu. Hankkeen tuloja koskevat perustelut esitetään tämän lain 19 §:n perusteluissa.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä maksatuksen hakemisesta, määrääjasta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

27 §. Maksamista koskeva päätös ja tuen maksaminen. Pykälässä säädettäisiin maksamista koskevaan päätökseen otettavista asioista sekä tuen maksamisesta. Hallintolain 44 §:n 1 momentissa säädetään hallintopäätöksen sisällöstä. Maksamista koskevan päätöksen on oltava kirjallinen ja siitä on käytävä ilmi 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta; 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu; 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Pykälän 1 momentin mukaan tuki maksettaisiin ilman aiheetonta viivytystä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tuen maksamisesta ennakkona. Poikkeuksena 2 momentin pääsäännöstä tuen ensimmäinen erä voitaisiin maksaa ennakkona ennen kuin kustannukset ovat syntyneet. Ennakkona voitaisiin maksaa, jos se olisi perusteltua hankkeen toteuttamisen kannalta. Ennakon maksamista voitaisiin pitää perusteltuna momentissa tarkoitettulla tavalla silloin, kun tuetun hankkeen tai toiminnan käynnistäminen tai toteuttaminen tukipäätöksessä tarkoitettua aikataulussa ja laajuudessa vaatisi, että tuen saaja saa toimintaan tai hankkeeseen ennakkona rahoitusta. Ennakon maksaminen olisi poikkeuksellista ja se perustuisi aina rahoittavan viranomaisen tukipäätöksen yhteydessä tekemään tapauskohtaiseen harkintaan, jossa tulisi ottaa huomioon myös ennakon maksamisen tarkoituksenmukaisuus tuen käytön valvonnan kannalta. Myös kansallista vastinrahoitusta Interreg-ohjelmien tai Interreg-ulkorajaohjelmien hankkeille voidaan maksaa ennakkona perustellusta syystä.

Lisäksi 2 momentissa säädettäisiin, että julkisoikeudelliselle yhteisölle ennakkona ei lähtökohtaisesti maksettaisi. Tästä voitaisiin kuitenkin poiketa, jos poikkeamiseen olisi erityinen syy, jonka tuen saaja pystyy esittämään.

Pykälän 3 momentin mukaan tarkempia säännöksiä tuen maksamisesta sekä ennakkona koskevasta menettelystä ja ennakon enimmäismäärästä voitaisiin antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 §. Tuen maksamisen esteet. Pykälässä säädettäisiin tilanteista, joissa tuki tai tuen osa on jätettävä maksamatta. Toimivaltainen viranomainen maksaisi tuen sen myöntämistä koskevan päätöksen ja toteutuneiden tukikelpoisten kustannuksen tai muun päätöksellä hyväksytyyn kustannusmallin taikka rahoitusmuodon mukaisesti, jos tuen myöntämisen edellytykset edelleen täyttyisivät ja jos tuen saaja on noudattanut lakia ja tukipää-

töstä. Jos tuen myöntämisen jälkeen todetaan, ettei tuen saaja noudata Euroopan unionin tai kansallisessa lainsäädännössä tai tukipäätöksessä asetettuja ehtoja, tuen edellytykset eivät täyty taikka tuki on myönnetty esimerkiksi virheellisin perustein tai määrältään liian suurena, on tuki evättävä joko tietyltä maksatuskaudelta tai koko hankkeen toteutusajalta. Tuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä säädetäisiin edellä 6 §:ssä ja tukipäätökseen otettavista asioista 22 §:ssä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan tukea tai sen osaa ei maksettaisi, jos tuen saaja on rikkonut voimassa olevaa lakia tai jättänyt noudattamatta tukipäätöksen ehtoja. Voimassa olevalla lailla tarkoitetaan Euroopan unionin suoraan sovellettavia asetuksia ja Suomen asiaa koskevaa lainsäädäntöä mukaan lukien kansalliseksi lainsäädännöksi muunnettua EU-lainsäädäntöä. Jos tukea on esimerkiksi käytetty muuhun tarkoitukseen kuin tukipäätöksen ehtoissa on edellytetty, tukea tai sen osaa ei maksettaisi.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan tukea ei maksettaisi, jos tuensaaja on tuen myöntämisen jälkeen olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja tai sillä on olennaisia maksuhäiriöitä. Tuki voitaisiin kuitenkin maksaa, jos toimivaltainen viranomainen erityisistä syistä pitäisi tuen maksamista tarkoituksenmukaisena. Lähtökohtana niin harkinnanvaraisia tukia myönnettäessä kuin maksettaessakin olisi se, että tuen saaja olisi hoitanut asianmukaisesti julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset velvoitteensa. Tukea voitaisiin kuitenkin maksaa, jos lakisääteisten velvoitteiden laiminlyönti olisi vain vähäinen. Lisäksi tukea voisi erityisestä syystä toimivaltaisen viranomaisen tapauskohtaisen harkinnan mukaan maksaa myös silloin, kun laiminlyönti olisi olennainen, mutta lakisääteisten velvoitteiden hoitamisesta olisi tehty sitova maksusuunnitelma, jota olisi jo jonkin aikaa noudatettu.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädetäisiin, että tukea ei makseta siltä osin kuin tuen saaja ei pysty tai on jättänyt todentamatta kertakorvauksena maksettavan tuen korvausperusteena olevat tulokset, tuotokset tai toimenpiteet. Tukea ei maksettaisi muissakaan tulokseen, tuotokseen tai toteutettaviin toimenpiteisiin tuen laskeutaperusteena perustuvissa hankkeissa siltä osin, kun tuen saaja ei pysty todentamaan edellytetyjä tuloksia tuotoksia ja toimenpiteitä. Kertakorvauksesta ja muista tulokseen, tuotokseen ja toteutettuihin toimenpiteisiin perustuvista kustannus- ja rahoitusmalleista säädetäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan tukea ei maksettaisi, jos tuen myöntämisen jälkeen käy ilmi, etteivät tuen myöntämisen edellytykset ole täyttyneet tuen myöntämisaikana tai sen jälkeen. Toimivaltaisen viranomaisen tietoon voisi tulla, että tuen myöntämisen edellytykset eivät ole koskaan täyttyneet eli tukea ei olisi tullut myöntää lainkaan. Tukea on myös voitu käyttää väärin eli esimerkiksi yleisenä toimintatukena. Viranomaisen tietoon voisi myös hankkeen toteuttamisaikana tulla, että tuen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty, jolloin toimivaltaisen viranomaisen tulee selvittää tuen myöntämisen edellytysten täyttyminen ja valtionavustuslain 19 §:n nojalla keskeyttää tuen maksaminen selvityksen ajaksi. Tukea ei voida esimerkiksi maksaa, jos tuen hakijaa koskee valtioneuvoston yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettu Euroopan komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan maksavan viranomaisen on jätettävä virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti myönnetty tuet ja tukiosuudet maksamatta. Virheellisesti tai liikaa myönnetty tuki olisi kyseessä esimerkiksi tilanteissa, joissa tuki on myönnetty määrältään suurempana tai kestoaltaan pidemmäksi ajaksi kuin säännösten mukaan olisi voitu myöntää. Virheellisesti myönnetty tuki olisi kyseessä esimerkiksi myös silloin, jos tuki elinkeinotoimintaa harjoittavalle tuensaajalle olisi myönnetty valtioneuvoston yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena, vaikka tuki olisi pitänyt myöntää vähämerkityksisenä tukena. Perusteettomasti tukea olisi myönnetty silloin, jos tukea ei olisi säännösten mukaan voinut lainkaan myöntää.

Pykälän 2 momentin mukaan edellä 1 momentin 3 – 5 kohdassa tarkoitettua voitaisiin soveltaa sen tukiosuuden maksamiseen, johon esteet kohdistuvat.

29 §. Maksamisen keskeyttäminen. Pykälä on luonteeltaan informatiivinen. Pykälässä olisi viittaus valtionavustuslain 19 §:ään, jossa säädetään valtionavustuksen maksamisen keskeyttämisestä. Tarkoitus olisi soveltaa samoja säännöksiä maksaminen keskeyttämistilanteissa kuin valtionavustuspäätöksessä. Informatiivista pykälää esitetään, jotta tukimenettelyn prosessi näyttäytyisi selkeänä tätä lakia sovellettaessa.

Keskeyttämisspätös on turvaamistoimi, jolla maksatus tilapäisesti keskeytetään asian tarkemman selvittämisen ajaksi. Selvittämisen jälkeen olisi tehtävä päätös maksamisen jatkamisesta tai maksamisen lopettamisesta ja takaisinperinnästä. Keskeyttämistilanteissa olisi aina tehtävä kirjallinen päätös. Tuensaaja voisi hakea muutosta tuen maksamisen keskeyttämistä koskevaan päätökseen siten kuin tämän lain 69 ja 70 §:ssä säädetään.

30 §. Tuen palauttaminen. Pykälässä säädettäisiin tuen saajan velvollisuudesta tuen palauttamiseen. Pykälän 1 momentin mukaan tuen saajan olisi palautettava virheellisesti, liikaa tai muutoin ilmeisen perusteetta saamansa tuki tai sen osa. Palautettava olisi myös tuki tai sen osa, jos sitä ei voida käyttää tukipäätöksessä edellytetyllä tavalla. Tuen saajan edellytetään ryhtyvän oma-aloitteisesti ja viipymättä tällaisen tuen palauttamiseen ilman että rahoittava viranomainen olisi palauttamiseen kehottanut. Virheellisesti tai liikaa saatua tuki olisi suoritus, joka tuen saajan tai rahoittavan viranomaisen virheen taikka teknisen virheen vuoksi olisi maksettu perusteetta tai liian suurena. Ilmeisen perusteetta saatuna pidettäisiin tukea, joka on saatu, vaikka tuen saaja ei täytä tuen myöntämisen edellytyksiä eikä tukea olisi voitu lain mukaan myöntää. Liikaa maksettuna ei kuitenkaan pidettäisi laskennallisen perusteen mukaan myönnetyn tuen ja tuen saajan maksettavaksi tulevien toteutuneiden kustannusten välistä erotusta. Tuen saaja saisi pitää erotuksen.

Rahoittavalla viranomaisella olisi velvollisuus vahvistaa päätöksellä palautusvelvollisuuden olemassaolo ja määrä sekä siihen kohdistuvan koron oikeellisuus siltä osin kuin tukea pykälässä tarkoitettulla tavalla palautetaan takaisin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta rahoitetussa yhteishankkeessa kaikki tuen saajat vastaavat tuen palauttamisesta yhteisvastuullisesti.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin palautusvelvollisuuden syntymiseen vaikuttavasta euromääräisestä arvosta. Palauttamisvelvollisuus ei koskisi liikaa, virheellisesti tai perusteettomasti maksettua tukea, jos palautettavan osuuden tiedossa oleva yhteenlaskettu arvo olisi enintään 250 euroa.

31 §. Velvollisuus tuen maksamisen lopettamiseen ja takaisinperintään. Pykälässä säädettäisiin viranomaista velvoittavista perusteista määrätä tuen maksaminen lopetettavaksi ja tuki takaisinperittäväksi.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan viranomaisen olisi päätöksellään määrättävä tuen maksatus lopetettavaksi sekä maksettu tuki takaisinperittäväksi, jos tuen saaja on jättänyt palauttamatta sellaisen tuen tai sen osan, joka 30 §:ssä on säädetty palautettavaksi.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan tuen maksamisen lopettamisen ja takaisinperinnän perusteena olisi väärän tai harhaanjohtavan tiedon antaminen seikasta, joka on ollut omiaan olennaisesti vaikuttamaan tuen saantiin, määrään tai ehtoihin. Virheellisen tiedon antamisen ohella olennaisen tiedon salaaminen on pykälän mukaan maksamisen lopettamisen ja takaisinperinnän peruste.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan nojalla tuen maksamisen lopettamisen ja takaisinperinnän perusteena olisi, että tuen saaja on toiminut lainvastaisesti tai olennaisesti rikkonut tukipäätöksen ehtoja.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan tuen maksamisen lopettamisen ja takaisinperinnän perusteena olisi tuen käyttäminen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty. Maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä olisivat seuraamuksia tuen saajan menettelystä, jolla rikotaan tukipäätöksessä ja myönnettyä tukea koskevissa sääöksissä asetettuja ehtoja tuen käyttötarkoituksesta.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan nojalla toimivaltainen viranomainen voisi keskeyttää tuen maksamisen ja määrätä tuen takaisinperittäväksi, jos tuen saaja olisi lopettanut investointeihin myönnetyn tuen kohteena olleen toiminnan tai supistanut sitä olennaisesti taikka luovuttanut omistus- tai hallintaoikeuksin omaisuutta, jonka hankkimiseksi tuki on myönnetty, ennen kuin viisi vuotta on kulunut tukea koskevan viimeisen maksamispäätöksen päätöspäivästä eikä tilalle ole hankittu uutta vastaavaa omaisuutta.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan nojalla maksamisen lopettamisen ja takaisinperinnän perusteena olisi, että tuen saaja on asetettu konkurssiin ja tuen saajan toiminnassa olisi tehty rikoslain (1889/39) 39 luvussa tarkoitettu velallisen rikos. Yksinomaan konkurssiin asettamista ei pidettäisi takaisinperinnän perusteena, eikä tavanomaiseksi arvioidun konkurssin johdosta olisi aihetta enempiin toimenpiteisiin. Siltä osin kuin velallisen rikos on konkurssiin asetettaessa vasta selvitettävänä, saatavaa on valvottava ja tarvittaessa ratkaistava asia takaisinperintäpäätöksellä rikosasian tultua ratkaistuksi.

Pykälän 2 momentin mukaan toimivaltaisen viranomaisen olisi päätöksellään määrättävä perusrakenteen investointitukena myönnetyn tuen maksaminen lopetettavaksi sekä jo maksettu tuki takaisin perittäväksi, jos tuen kohteena olevan toiminnan omistussuhteissa olisi tapahtunut viiden vuoden aikana tukea koskevan viimeisen maksamista koskevan päätöksen päätöspäivästä lukien sellaisia huomattavia muutoksia, jotka vaikuttavat hankkeen luonteeseen tai täytäntöönpanon edellytyksiin taikka hyödyttävät aiheettomasti jotakin yritystä tai yhteisöä.

Pykälän 3 momentin nojalla toimivaltainen viranomainen voisi jättää perimättä takaisin määrän, joka ei ylitä 250 euroa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määrärahasta rahoitetun yhteishankkeen toteuttajien yhteisvastuullisuudesta tuen takaisinmaksamisessa.

32 §. Harkinnanvarainen tuen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä. Pykälä täydentäisi ja tarkentaisi valtionavustuslain 22 §:ää harkinnanvaraisen tuen maksamisen lopettamisen ja takaisinperinnän osalta.

Pykälän 1 momentin kohdan mukaan toimivaltainen viranomainen voisi määrätä tuen maksamisen lopettavaksi taikka osittain tai kokonaan takaisinperittäväksi, jos tuen saaja ei ole noudattanut tukipäätöksessä määrättyjä ehtoja.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan toimivaltainen viranomainen voisi määrätä tuen maksamisen lopettavaksi taikka osittain tai kokonaan takaisinperittäväksi, jos tuen saaja ei ole esittänyt tukipäätöksessä edellytetyllä tavalla hankkeen toteuttamisesta selvitystä seuranta varten.

Pykälän 2 momentin nojalla toimivaltainen viranomainen voisi jättää perimättä takaisin määrän, joka ei ylitä 250 euroa.

33 §. Takaisinperittävän määrän kohtuullistaminen. Pykälässä säädettäisiin, milloin viranomainen voisi kohtuullistaa takaisinperittävää määrää. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että toimivaltainen viranomainen voisi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen osoitetusta määrärahasta rahoitetun tuen tai sille kohdistuneen koron tai viivästyskoron kokonaan tai osittain perimättä, jos täysimääräinen periminen olisi tuen saajan olosuhteet tai toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta.

Pykälän 2 momentin mukaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista myönnetyn tuen takaisinperinnän kohtuullistamiseen sovellettaisiin, mitä jäljempänä 44 §:ssä säädetään. Kansallisen vastinrahoituksen takaisinperinnän kohtuullistamiseen sovellettaisiin, mitä jäljempänä 58 §:n 7 momentissa säädetään.

34 §. Kuittaus. Pykälässä säädettäisiin valtionavustuksen palauttamisesta tai perimisestä kuittaamalla. Pykälän mukaan valtionapuviranomainen voisi päätöksellään määrätä samaan hankkeeseen myöntämästään tuesta kuittavaksi palautettavan tai takaisinperittävän määrän korkoineen.

3 luku Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevat erityissäännökset

35 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevien erityissäännösten soveltamisalasta. Luvun 3 säännöksiä sovellettaisiin lukujen 1, 2 ja 6 lisäksi tukiin, joita rahoitetaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista ohjelmakaudella 2021–2027 sekä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman 2021–2027 toimeenpanoon.

36 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sähköinen tukimenettely. Pykälässä säädettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sähköisestä tukimenettelystä. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta myönnettävien tukien tuen hakijaa ja tuensaajaa koskevat asiakirjat muodostettaisiin, välitettäisiin ja säilytettäisiin yksinomaan 49 §:ssä tarkoitetussa tietojärjestelmässä. Käytännössä sähköinen tukimenettely olisi osa sähköistä asianhallintajärjestelmää.

Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin sähköisen tukimenettelyn asiakirjat, joita olisivat tukihakemukset ja myönnettyä tukea koskevat muutoshakemukset, tukipäätökset, mukaan lukien hanke-, rahoitus- ja muutospäätökset, tuen maksatushakemukset, tuen maksatuspäätökset, hankkeen toimintaa ja tuloksia kuvaavat seurantaraportit ja hankkeen toiminnan päätyttyä toimitettava loppuraportti sekä päätökset tuen palauttamisesta, tuen takaisinperinnästä ja muista jatkotoimenpiteistä. Myös kaikkia tietojärjestelmässä muodostettuja päätöksiä koskevat oikaisuvaatimukset sekä näiden oikaisuvaatimusten johdosta tehtävät päätökset muodostettaisiin, välitettäisiin ja säilytettäisiin yksinomaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen tietojärjestelmässä.

Asiakirjojen välittämistä ja säilyttämistä koskeva vaatimus koskisi myös niitä tuen hakijan ja tuen saajan järjestelmän ulkopuolella muodostamia liitetiedostoja, joita edellytettäisiin toimitettavaksi tietojärjestelmässä muodostettavien 1 momentissa mainittujen asiakirjojen pakollisina liitteinä.

Vastaava lakisääteinen sähköisen asioinnin vaatimus on ollut käytössä rakennerahastojen ohjelmakaudella 2014 - 2020 käytetyssä EURA 2014 -tietojärjestelmässä. Yksinomaan sähköisesti toteutetun asioinnin avulla on saavutettu huomattavaa ajan ja kustannusten säästöä perinteiseen paperipohjaiseen asiointiin verrattuna.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että päätökset annetaan tiedoksi tavallisena sähköisenä tiedoksiantona siten kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain ([13/2003](#)) 19 §:ssä säädetään.

Pykälän 3 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tietojärjestelmässä säilytettävistä sekä siinä muodostettavista ja välitettävistä asiakirjoista.

37 §. Vahva sähköinen tunnistaminen järjestelmää käytettäessä. Pykälässä säädettäisiin vahvan tunnistautumisen velvollisuudesta käytettäessä 49 §:ssä tarkoitettua tietojärjestelmää. Pykälän 1 momentin mukaan jokaisen järjestelmän käyttäjän olisi tunnistauduttava järjestelmän käyttäjäksi vahvan sähköisen tunnistamisen avulla. Suomen julkishallinnon organisaatioiden sähköiset asiointipalvelut edellyttävät pääsääntöisesti vahvaa tunnistamista, jotta käyttäjän henkilöllisyys voidaan varmistaa. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tietojärjestelmää käytettäessä henkilön tunnistaminen ei yksinään riittäisi vaan lisäksi on varmistettava henkilön yhteys organisaatioon ja henkilön oikeus edustaa organisaatiotaan kyseisessä asiointissa. Pykälän 1 momentti sisältää viittauksen vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annettuun lakiin (617/2009), jossa säädetään vahvasta sähköisestä tunnistamisesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tuen hakija hoitaa hankettaan koskevan edellä 36 §:ssä tarkoitetun asiakirjaprosessin 49 §:ssä tarkoitetussa tietojärjestelmässä ja saa sitä koskevat asiakirjansa tietojärjestelmästä. 36 §:n 1 momentissa lueteltujen asiakirjojen käsittelyyn ja näihin liittyvien hallinnointitoimenpiteiden hoitamiseen edellytettäisiin vahvaa tunnistautumista. Vahvaa tunnistautumista edellytettäisiin myös muihin tietojärjestelmän palvelujen käyttöön, joissa edellytetään käyttäjän henkilöllisyyden varmistamista tai asiakirjojen allekirjoittamista. Vahvaa sähköistä tunnistautumista edellytettäisiin sekä tuen hakijaorganisaatioiden ja tuen saajaorganisaatioiden käyttäjiltä että viranomaisen käyttäjiltä.

38 §. Tuen myöntämisen erityiset esteet Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen hankkeissa. Pykälässä säädettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varojen käyttöön liittyvistä tuen myöntämisen esteistä, joita sovellettaisiin tämän lain 9 §:ssä säädettyjen yleisten tuen myöntämisen esteiden lisäksi. Pykälän mukaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista ei voisi myöntää tukea, jos hanke tai tuensaaja ei täyttäisi siihen sovellettavia yleisasetuksen 67 artiklassa tarkoitettuja seurantakomitean hyväksymiä ja hallintoviranomaisen vahvistamia yleisiä valintaperusteita.

39 §. Päätös Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista myönnettävästä tuesta. Pykälällä täydennettäisiin tämän lain 22 §:n säännöksiä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista myönnettävän tuen tukipäätöksen osalta. Pykälää sovellettaisiin 22 §:n lisäksi aina kun tukea myönnetään Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin keskeisistä ehdoista, jotka olisi otettava Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista myönnettävää tukea koskevaan tukipäätökseen sen lisäksi, mitä 22 §:ssä säädetään. Päätökseen otettavista ehdoista säädettäisiin hankkeen hyvän toimeenpanon ja hallinnoinnin varmistamiseksi. Ehtojen noudattamatta jättäminen voi olla este tuen maksamiselle sekä mahdollinen tuen takaisinperinnän peruste sen mukaan, mitä tässä laissa säädetään tuen maksamisen esteistä ja takaisinperinnästä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan tukipäätökseen tulisi ottaa ehto tuen saajan asiakirjojen säilyttämisvelvollisuudesta ja säilyttämisajasta. Momentin 2 kohdan mukaan tukipäätökseen tulisi ottaa ehto koskien hankkeen ohjausryhmää ja siinä käsiteltäviä asioita, jos toimivaltainen välittävä toimielin edellyttää, että tuensaaja perustaa hankkeelle ohjausryhmän. Ohjausryhmästä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Momentin 3 kohdan mukaan tukipäätökseen tulisi ottaa ehto koskien hankkeen tilintarkastusta, jos toimivaltainen välittävä toimielin edellyttää, että tuen saaja teettää hankkeeseen tilintarkastuksen. Tilintarkastuksen teettäminen ei olisi välttämätöntä eikä tarkoituksenmukaista kaikissa hankkeissa, vaan perustuisi välittävän toimielimen tapauskohtaiseen harkintaan muun muassa hankkeen valintamenettelyn yhteydessä tehtävään riskiarviointiin perustuen.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan tukipäätökseen olisi otettava yleisasetuksen 42 ja 45 artiklassa tarkoitettu tuensaajaa koskevat hankkeen tiedotusta ja viestintää koskevat velvoitteet. Viestintävelvoitteiden laiminlyönnin yhteydessä noudatettavasta menettelystä säädettäisiin tämän lain 42 §:ssä. Momentin 5 kohdassa säädettäisiin, että tukipäätökseen tulisi ottaa yleisasetuksen 59 §:n mukainen velvoite koskien toimien pysyvyyttä, jos hanke sisältää infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja. Hankkeiden pysyvyydestä säädettäisiin tämän lain 43 §:ssä.

Pykälän 2 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tukipäätökseen otettavista ehdoista.

40 §. *Tuen myöntäminen yhteishankkeelle Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista.* Pykälä sisältää yhteishanketta koskevat erityissäännökset, kun tukea myönnettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista. Pykälän 1 momentin mukaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista voitaisiin myöntää tukea sellaiselle useamman hakijan hankekokonaisuudelle, jolla arvioidaan saavutettavan laajoja aluekehitysvaikutuksia. Tällaista hanketta kutsuttaisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman yhteishankkeeksi. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman yhteishankkeen tuensaajat tekisivät hankekokonaisuuden toteuttamisesta sopimuksen siten kuin tämän lain 20 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan välittävä toimielin tekisi päätöksen jokaisesta hankekokonaisuuteen kuuluvasta hakemuksesta erikseen.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman yhteishankkeessa noudatettavasta menettelystä.

41 §. *Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman yhteishankkeen osapuolten vastuu.* Pykälässä säädettäisiin poikkeuksesta tämän lain 20 §:n 2 momentissa ehdotettuun yhteisvastuullisuuteen. Pykälän 1 momentin mukaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman yhteishankkeen sopijapuoli olisi vastuussa yhteishankkeen toteuttamiseen ja yhteishankkeeseen liittyvistä velvoitteista välittävälle toimielimelle oman hankkeensa osalta (*osahanke*). Velvoitteilla tarkoitettaisiin erityisesti mahdollista tuen palauttamista ja takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuvaa tuen takaisin maksamista.

42 §. *Viestintävelvoitteiden laiminlyöminen tuen maksamisen esteenä ja takaisinperinnän perusteena.* Pykälässä säädettäisiin viestintävelvoitteiden laiminlyöminen vaikutuksesta tuen maksamiseen ja takaisinperintään sekä menettelystä laiminlyöminen yhteydessä. Pykälän 1 momentti on viittaussäännös ja pykälällä täydennettäisiin 28 §:ssä tarkoitettuja tuen maksamisen esteitä. Pykälän 2 momentin mukaan välittävän toimielimen olisi annettava Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitetun hankkeen tuen saajalle kehoitus, jos tuen saaja ei noudata hankkeessa yleisasetuksen 42 ja 45 artiklassa tarkoitettuja hankkeen tukipäätökseen otettuja tiedotusta ja viestintää koskevia velvoitteitaan. Välittävän toimielimen olisi annettava tuen saajalle kohtuullinen määräaika viestintävelvoitteiden laiminlyöminen korjaamiseksi.

Pykälän 3 momentin mukaan välittävän toimielimen olisi tehtävä yleisasetuksen 45 artiklan 3 kohdan mukainen velvoitteiden rikkomiseen suhteutettu enintään 5 prosentin vähennys hankkeelle myönnetystä tuesta maksatuksen yhteydessä tai perittävä vastaava osuus takaisin, jos tuensaaja ei noudata 2 momentissa tarkoitettua korjauskehoitusta. Euroopan komissio on jo aiemmassa käytännössään joissakin tapauksissa soveltanut viestintävelvoitteiden laiminlyönnistä johtuvia rahoitusoikaisuja ohjelmatasolla. Tämä nimenomainen säännös viestintävelvoitteiden laiminlyönnistä johtuvasta rahoitusoikaisusta yleisasetuksen 45 artiklan 3 kohdassa on uusi EU-säännös.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuensaajan viestintävelvoitteista ja niiden laiminlyömistä koskevista menettelyistä.

43 §. *Hankkeen pysyvyyttä koskevat erityissäännökset.* Pykälässä säädettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettavien infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja sisältävien hankkeiden pysyvyyttä koskevista erityissäännöksistä. Pysyvyydellä tarkoitetaan sitä, että infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja sisältäviin hankkeisiin ei saa kohdistua yleisasetuksen 59 artiklassa tarkoitettuja hankkeessa tuettavan toiminnan tai sen toteuttamisedellytyksiin kohdistuvia muutoksia. Pysyvyyssäännökset ovat luonteeltaan takaisinperintänormeja ja ne ehdotetaan siirrettäväksi nykyiseltä asetustasolta (valtioneuvoston asetus rakennerahastoista osarahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta (358/2014) lain tasolle. Pykälän 1 momentin mukaan pykälää sovellettaisiin sen lisäksi mitä 29 §:ssä ja 31 §:ssä säädetään tuen maksamisen keskeyttämisestä ja takaisinperinnästä.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että rahoitettavan infrastruktuuri ja tuotannollisia investointeja sisältävän hankkeen toiminnan tulee olla pysyvää yleisasetuksen 59 artiklassa tarkoitettulla tavalla viiden vuoden ajan sen jälkeen, kun viimeinen tuen maksamista koskeva päätös on tehty, ellei valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu. Yleisasetuksen 59 artiklan 1 kohdan nojalla jäsenvaltio voi lyhentää ensimmäisessä alakohdassa asetetun määräajan kolmeen vuoteen investointien tai pk-yritysten luomien työpaikkojen säilyttämiseksi. Määräajan lyhentämisestä kolmeen vuoteen valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun laissa tarkoitettujen avustusten osalta säädetään erikseen mainitussa laissa.

Pykälän 3 momentin 1 kohdan nojalla välittävän toimielimen olisi päätöksellään keskeytettävä tuen maksaminen sekä perittävä jo maksettu tuki takaisin, jos infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja sisältävänä hankkeena tuetun toiminnan tuotanto lopetetaan tai siirretään ohjelma-alueen ulkopuolelle. Lähtökohtaisesti konkurssia tai yrityssaneerausmenettelyä ei pidettäisi sellaisina menettelyinä, jotka johtaisivat pysyvyyttä koskevien säädösten soveltamiseen tuotannon lopettamisen yhteydessä. Poikkeuksena olisi kuitenkin sellainen konkurssi, joka voidaan luonnehtia petolliseksi. Petollisuudella tarkoitetaan tässä rikoslain (769/1990) 39 luvussa velallisen rikoksista säädettyjen tekojen tunnusmerkit täyttävää menettelyä tai tekoa.

Pykälän 3 momentin 2 kohdan nojalla välittävän toimielimen olisi päätöksellään keskeytettävä tuen maksaminen sekä perittävä jo maksettu tuki takaisin, jos infrastruktuuri- tai tuotannollisia investointeja sisältävän hankkeen omistussuhteissa tapahtuu muutos, joka hyödyttää aiheettomasti jotakin yritystä tai julkista yhteisöä.

Pykälän 3 momentin 3 kohdan nojalla välittävän toimielimen olisi päätöksellään keskeytettävä tuen maksaminen sekä perittävä jo maksettu tuki takaisin, jos hankkeen toiminnan osalta tapahtuu huomattava muutos, joka vaikuttaa sen luonteeseen, tavoitteisiin tai täytäntöönpanon edellytyksiin, mikä vaarantaisi sen alkuperäiset tavoitteet. Huomattavilla muutoksilla tarkoitetaan sellaisia muutoksia, joista säädetään yleisasetuksen 59 artiklassa.

Pykälän 4 momentin mukaan välittävän toimielimen olisi perittävä takaisin aiheettomasti maksettu määrä, joka on suhteessa siihen ajanjaksoon jona tuen saaja ei ole noudattanut pysyvyysvaatimuksia.

44 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista myönnetyn tuen takaisinperinnän kohtuullistaminen. Pykälässä säädettäisiin takaisinperinnän kohtuullistamisesta silloin kun tuki on myönnetty alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista. Pykälän 1 momentin mukaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista myönnetyn tuen takaisinperintää olisi mahdollista kohtuullistaa vain koron ja viiväskoron osalta. Menettely olisi sama kuin ohjelmakaudella 2014–2020.

45 §. Asiakirjojen säilyttämisvelvollisuus. Pykälällä täydennettäisiin tämän lain 8 §:n 3 momentin säännöksiä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettavien hankkeiden tuen saajia koskevan asiakirjojen säilyttämisvelvollisuuden osalta.

Pykälän 1 momentin mukaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettavan hankkeen tuen saajan olisi sen lisäksi mitä edellä 8 §:n 3 momentissa säädetään, säilytettävä hankkeen kirjainpitoaineisto ja hankkeeseen liittyvät muut asiakirjatositteet muu aineisto vähintään viiden vuoden ajan sen vuoden joulukuun 31 päivästä, jona välittävä toimielin on maksanut hankkeen viimeisen maksuerän tuen saajalle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että välittävä toimielin voisi jatkaa tuen saajalle annettavalla kirjallisella ilmoituksella 1 momentissa tarkoitettua säilyttämisäikää, jos yleisasetuksen 76 artiklan 2 kohdassa säädetty edellytykset täyttyvät. Mainitun artiklan mukaan säilyttämisäikää jatketaan joko oikeudenkäynnin johdosta tai komission pyynnöstä. Kuitenkin aina, jos kansallisessa lainsäädännössä tai valtioneutukea taikka vähämerkityksistä tukea koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään pidempää säilyttämisäikää, noudatetaan sitä.

Pykälän 3 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä asiakirjojen säilyttämisestä.

46 §. Hallintoviranomaisen, kirjanpitotoiminnon ja tarkastusviranomaisen tarkastusoikeudet. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi hallintoviranomaisen, kirjanpitotoiminnon ja tarkastusviranomaisen tarkastusoikeudesta. Toimeenpanolaissa sekä tässä laissa ehdotettujen tehtävien hoitamiseksi on välttämätöntä, että hallintoviranomaisella, kirjanpitotoiminnolla ja tarkastusviranomaisella on riittävän laaja oikeus suorittaa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varojen käyttöön kohdistuvia tarkastuksia. Välittävän toimielimen tarkastusoikeuksiin sovellettaisiin tämän lain 4 §:n mukaan valtionavustuslain 16 §:ssä säädettyjä valtionavustuksen tarkastusoikeuksia.

Pykälän 1 momentin mukaan hallintoviranomaisella olisi yleisasetuksen 66 ja 68 artiklan nojalla oikeus tehdä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varojen käyttöön liittyviä välittäviin toimielimiin sekä tuensaajiin kohdistuvia tarkastuksia. Yksittäistä hanketta tarkastettaessa tarkastusoikeus koskee hanketta ja sen rahoitusta kokonaisuudessaan. Yleisasetuksen 66 artiklan nojalla hallintoviranomaisella on kokonaisvastuu Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hallinnoinnista varainhoitoasetuksen moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti. Yleisasetuksen 66 artiklan 1 kohdan c -alakohdan mukaan hallintoviran-

omaisen tehtävänä on valvoa välittäviä toimieliimiä. Yleisasetuksen 68 artiklassa säädetään tarkemmin hallintoviranomaisen suorittamasta ohjelman hallinnoinnista, johon kuuluu muun muassa sääntöjenvastaisuuksien havaitseminen ja ehkäiseminen.

Pykälän 2 momentin mukaan tarkastusviranomaisella olisi yleisasetuksen 71-75 artiklan nojalla oikeus tehdä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varojen käyttöön liittyviä hallintoviranomaiseen, kirjanpito toimintoon, välittäviin toimieliimiin sekä tuensaajiin kohdistuvia tarkastuksia. Tarkastusviranomaisen tehtävänä on tarkastuksilla varmistaa, että Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmä toimii moitteettomasti ja tehokkaasti, jotta komissio saisi riippumattoman varmuuden hallinto- ja valvontajärjestelmän tehokkaasta toiminnasta ja komissiolle toimitettuun tilitykseen sisältyvien menojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Tarkastuksia tehdään järjestelmätarkastuksina ja hankkeisiin kohdistuvina tarkastuksina. Hankkeisiin kohdistuvat tarkastukset perustuvat otoksiin. Yksittäistä hanketta tarkastettaessa tarkastusoikeus koskee hanketta ja sen rahoitusta kokonaisuudessaan. Tarkastusviranomaisen tehtävistä ja sen vastuulla olevista tarkastuksista säädetään yleisasetuksen 71 artiklassa.

Pykälän 3 momentin mukaan kirjanpito toiminnolla olisi yleisasetuksen 70 ja 92 artiklan nojalla oikeus tehdä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varojen käyttöön liittyviä hallintoviranomaiseen ja välittäviin toimieliimiin kohdistuvia tarkastuksia. Yleisasetuksen 70 artiklan mukaisesti kirjanpito toiminnolla ei olisi oikeutta tehdä tarkastuksia tuensaajien tasolla.

47 §. Tarkastusvaltuuden antaminen. Pykälässä säädettäisiin hallinto- ja tarkastusviranomaisen sekä kirjanpito toiminnon oikeudesta valtuuttaa toinen viranomainen tai tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastaja suorittamaan 46 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen puolestaan.

Pykälän 1 momentin mukaan hallinto- ja tarkastusviranomainen sekä kirjanpito toiminto voisivat suorittaa 46 §:n tarkoitetun tarkastuksen itse tai valtuuttaa toisen viranomaisen tai tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitetun tilintarkastajan suorittamaan tarkastuksen puolestaan.

Pykälän 2 momentin mukaan valtuutetun tilintarkastusyhteisön olisi nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja.

Pykälän 3 momentin mukaan ulkopuolinen asiantuntija voisi hallintoviranomaisen, kirjanpito toiminnon tai tarkastusviranomaisen pyynnöstä avustaa tarkastuksessa.

Pykälän 4 momentin mukaan tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovellettaisiin näiden toimiessa 1-3 momentissa tarkoitetuissa tehtävissä hallintolakia (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lakia (621/1999), valtion virkamieslain (750/1994) 14 ja 15 §:ää ja kielilakia (423/2003). Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

48 §. Tarkastajan toimivalta. Pykälässä säädettäisiin hallinto- ja tarkastusviranomaisen sekä tarkastukseen valtuutetun viranomaisen tai tilintarkastajan toimivallasta suhteessa tuen saajaan sekä oikeudesta saada virka-apua. Pykälän 1 momentin mukaan hallinto- ja tarkastusviranomaisella tai sen valtuuttamalla viranomaisella tai tilintarkastajalla olisi oikeus päästä tuen käytön kannalta merkityksellisiin rakennuksiin, toimitiloihin ja paikkoihin. Tarkastusta ei kuitenkaan saisi suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Pykälän 2 momentin mukaan tarkastusta suorittavalla olisi oikeus tarkastaa kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot, selvitykset, asiakirjat, tietojärjestelmät, tallenteet, muu aineisto ja olosuhteet. Tarkastajalla olisi oikeus ottaa edellä mainittu aineisto haltuunsa, jos tarkastuksen asianmukainen tekeminen tätä edellyttää.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tarkastajalla olisi oikeus saada korvauksetta virka-apua tarkastuksen suorittamisessa. Momentissa ei rajattaisi virka-apupyynnötoikeutta, vaan virka-apua voisi pyytää tarkastuksen suorittamiseen tarvittavalta viranomaiselta.

Pykälän 4 momentin mukaan tarkastuksessa noudatettavasta menettelystä säädetään hallintolain (434/2003) 39 §:ssä. Mainitun pykälän mukaan viranomaisen on ilmoitettava toimivaltaansa kuuluvan tarkastuksen aloittamisajankohdasta asianosaiselle, jota asia välittömästi koskee, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen toteutumista. Asianosaisella on oikeus olla läsnä tarkastuksessa sekä esittää mielipiteensä ja kysymyksiä tarkastukseen liittyvistä seikoista. Tarkastuksen kuluessa asianosaiselle on, mikäli mahdollista, kerrottava tarkastuksen tavoitteista, sen suorittamisesta ja jatkotoimenpiteistä. Tarkastus on suoritettava aiheuttamatta tarkastuksen kohteelle tai sen haltijalle kohtuutonta haittaa. Edelleen mainitun pykälän mukaan tarkastajan on viipymättä laadittava tarkastuksesta kirjallinen tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen

kulku ja tarkastajan tekemät keskeiset havainnot. Tarkastuskertomus on annettava tiedoksi tarkastuksessa läsnäoloon oikeutetulle asianosaiselle.

49 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sähköinen tietojärjestelmä. Pykälässä säädettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hanke- ja tukiasioiden hallinnoinnista sähköisessä tietojärjestelmässä. Pykälän 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitetut viranomaiset hallinnoivat Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen hanke- ja tukiasioiden tietojärjestelmässä. Informaatioluonteisesti 1 momentissa todetaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hallinnointiin Suomessa ohjelmakaudella 2021 - 2027 käytettävän tietojärjestelmän olemassaolo yleisasetuksen 63 artiklan mukaisena sähköisenä järjestelmänä. Tietojärjestelmästä käytettäisiin ohjelmakauden 2021–2027 toimeenpanossa lyhennettä EURA 2021 -järjestelmä. Informaatioluonteisesti pykälän 1 momentissa todettaisiin myös, että työ- ja elinkeinoministeriö on tietojärjestelmän omistaja ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (908/2019) tarkoitettu tietojärjestelmän tiedonhallintayksikkö. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa myös siitä, että tietojärjestelmä täyttää sille Euroopan unionin lainsäädännössä ja tässä laissa säädetyt edellytykset.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin järjestelmään tallennettavista tiedoista sekä järjestelmän luonteesta sähköisenä arkistona. Momentin mukaan järjestelmään tallennettaisiin tuen hakemista, myöntämistä, maksamista, seuranta- ja jatkoimenpiteitä ja valvontaa koskevat tässä laissa ja hallintolaissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeelliset tiedot. Järjestelmässä voisi olla edellä mainitun ohella informaatio-tyyppisiä palveluja, joiden käyttöön ei vaadittaisi 36 §:ssä tarkoitettua vahvaa tunnistautumista. Toimeenpanossa välittävät toimielimet vastaavat siitä, että tuen hakemista, myöntämistä, maksamista ja valvontaa koskevat oikeat ja riittävät tiedot tallennetaan tietojärjestelmään. Järjestelmän käytön edellytyksiä ja sähköistä tukimenettelyä on perusteltu tarkemmin 36 ja 37 §:n perusteluissa.

Edelleen pykälän 2 momentin mukaan järjestelmään tallennetuista tiedoista muodostuisi tässä laissa ja toimeenpanolaissa tarkoitettujen Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman viranomaisten yhteinen tietovaranto ja hankehallinnon sähköinen viranomaisarkisto. Yhteisen tietovarannon ja viranomaisarkiston muodostuminen on mahdollista, koska tietojärjestelmä itsessään toimii asianhallintajärjestelmänä. Yhteisellä tietovarannolla ja sähköisellä viranomaisarkistolla saavutettaisiin merkittävää työ- ja kustannussäästöä kaikissa välittävissä toimielimissä sekä hallintoviranomaisessa, kirjanpito- ja tarkastusviranomaisessa, joissa asiakirjoja ei ole tarpeen siirtää tai kopioida erilliseen ulkoiseen asianhallintajärjestelmään. Ohjelmakaudella 2014 - 2020 käytetty EURA 2014 -järjestelmä on toiminut vastaavaan tapaan viranomaisten sähköisenä arkistona.

Tietojärjestelmä ei toimisi tuen hakijoiden eikä tuen saajien sähköisenä arkistona, vaan näiden tulisi arkistoida hankkeisiinsa liittyvät aineistot ja asiakirjat oman organisaationsa tiedonohjaussuunnitelman tai muun menetelyn mukaisesti ja säilyttää aineisto siten kuin kunkin aineistotyyppin säilyttämisestä on erikseen säädetty.

Tietojärjestelmän käytön ja yleisasetukseen perustuvan säilytysvelvollisuutta koskevan ajan päätyttyä sähköisesti arkistoitu aineisto siirrettäisiin tuolloin valtionhallinnon käytössä olevaan keskitettyyn sähköisen arkistoinnin ratkaisuun. Ohjelmakaudella 2014–2020 käytetty tietojärjestelmä EURA 2014 täyttää Sähke2-normin (sähköisten asiakirjallisten tietojen käsittely, hallinta ja säilyttäminen) määräykset. Arkistolaitos on määrännyt arkistolain (831/1994) 8 §:n nojalla työ- ja elinkeinoministeriön säilyttämään EURA 2014 -järjestelmään sisältyvät pysyvästi säilytettävät asiakirjatiedot yksinomaan sähköisessä muodossa. Ohjelmakauden 2021 - 2027 tietojärjestelmä vastaisi näitä määräyksiä noudattaen julkisen hallinnon tiedonhallintalain (906/2019) vaatimusta tietoaineistojen säilytystarpeen määrittämisestä (21 §).

50 §. Tietojen saanti ja luovuttaminen teknisen rajapinnan avulla. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin muun kuin 49 §:ssä tarkoitetun tietojärjestelmän omistajalle asetettavista edellytyksistä tietoja siirrettäessä teknisen rajapinnan avulla Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmään. Momentin mukaan muun tietojärjestelmän (*liitännäisjärjestelmä*) omistajalla olisi velvollisuus noudattaa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmän sisältövaatimuksia ja tiedonohjaussuunnitelmaa hallintoviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Pykälän 2 momentin mukaan tietojärjestelmästä voitaisiin luovuttaa tietoja teknisen rajapinnan avulla muulle kuin tässä laissa tarkoitetulle viranomaiselle, jos viranomaisella on lakiin perustuva oikeus saada nämä tiedot. Järjestelmästä voidaan luovuttaa tietoja yleisasetuksen ja Euroopan unionin varainhoitoa koskevien säädösten edellyttämällä tavalla.

Pykälän 3 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä liitännäisjärjestelmän omistajan velvollisuudesta noudattaa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmän sisältövaatimuksia ja tiedonohjaussuunnitelmaa.

51 §. *Viranomaisten tietojen saanti ja luovuttaminen Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmassa.* Pykälässä olisi säännökset viranomaisten tietojen saannista ja luovuttamisesta. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmassa. Säännökset vastaavat sisällöltään aiempaa sääntelyä. Viranomaisilla tarkoitetaan hallintoviranomaista, kirjanpitoa ja tarkastusviranomaista sekä välittäviä toimielimiä. Mainituilla viranomaisilla olisi oikeus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tarkoitettujen salassapitosäännösten estämättä saada maksutta muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta sellaisia tässä laissa tarkoitettua tuen hakijaa ja tuen saajaa, näiden taloudellista asemaa ja liike- ja ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta ja muuta tuen kannalta merkittävää olosuhdetta koskevia tietoja, mukaan lukien henkilötietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi. Tuen hakemiseen ja myöntämiseen liittyy aina mahdollinen väärinkäytösten riski ja tukea myöntävällä tai valvovalla viranomaisella tulee olla riittävän laajat oikeudet varmistaa annetun tiedon paikkansa pitävyys tai muutoinkin tarkastaa tuen myöntämisen tai valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja. Pyydetyn tiedon välttämättömyys olisi perusteltava.

Hallintoviranomaisella, kirjanpitoa ja tarkastusviranomaisella sekä välittävällä toimielimellä olisi salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle, julkista tehtävää hoitavalle tai Euroopan unionin toimielimelle tietoja, jotka ovat tarpeen Euroopan unionin tai kansallisessa lainsäädännössä säädetyn tehtävän hoitamiseksi. Esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriö voisi luovuttaa järjestelmästä tietoja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman arviointia sekä hankkeiden erillisarviointia varten siten kuin yleisen tietosuoja-asetuksen 89 artiklassa ja tietosuojalain (1050/2018) 31 §:ssä säädetään henkilötietojen käsittelystä tilastollisia tarkoituksia varten. Käytännössä henkilötunnuksen luovuttaminen vaatisi aina tietojen luovutuspyynnön, jonka käsitelisi ja ratkaisisi työ- ja elinkeinoministeriö rekisterinpitäjänä.

52 §. *Euroopan sosiaalirahaston hankkeeseen osallistuvan henkilön henkilötietojen käyttö ja luovuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin henkilötietojen käytöstä ja luovuttamisesta Euroopan sosiaalirahaston varoista rahoitettavien hankkeiden osalta. Henkilötietoja kerättäisiin hankkeeseen osallistuvilta henkilöltä.

Pykälän 1 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriö olisi henkilörekisterin rekisterinpitäjä. Jäsenvaltiolla on yleisasetuksen ja ESR-asetuksen nojalla velvoite seurata ja raportoida Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen varoista rahoitettavien hankkeiden seurantatietoja sisältäen ESR-hankkeiden osallistujien tiedot. Henkilörekisteriä käytettäisiin ESR-asetuksen edellyttämää seuranta- ja komissiolle raportointia varten. Käyttöperuste olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 c kohdan mukainen. Tuen saaja toimisi hankkeidensa osalta edellä mainitun rekisterin henkilötietojen käsitelijänä. Teknisesti henkilörekisteri olisi käyttöoikeuksin rajattu osa 49 §:ssä tarkoitettua Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmää.

Henkilötunnuksen ohella henkilörekisteriin tallennettavia tietoja olisivat hankkeen tunnus, johon henkilö osallistuu sekä henkilön aloittamis- ja lopettamispäivä hankkeessa. Henkilötietojen suojan näkökulmasta rekisteriin tallennettaisiin henkilötietona henkilötunnus, mikä olisi henkilötietojen käsittelyn yhden keskeisen periaatteen, minimoinnin mukaista. Rekisteriin ei siten tallennettaisi muita henkilöä yksilöiviä tietoja eikä arkaluonteisia tietoja. Osallistujalta ei myöskään enää edellytetä sellaisen asian ilmoittamista, joka jo on saatavilla häntä koskevasta muusta rekisteristä. Menettely parantaisi henkilötietojen suojaa verrattuna ohjelmakauden 2014–2020 menettelyyn, jossa osallistujatiedot on kerätty paperilomakkeella, jossa osallistuja on ilmoittanut myös itseään koskevia arkaluonteisia tietoja, ja tuen saaja on tallentanut tiedot rakennerahastojen tietojärjestelmän yhteydessä olevaan henkilörekisteriin ja säilyttänyt paperilomakkeet itsellään.

Ennen kuin henkilötunnus tallennettaisiin henkilörekisteriin, tuen saaja varmistaisi sähköisessä palvelussa, että osallistuja on tallentanut tiedot oikein. Hankkeen osallistujatietojen osalta tuen saajalla olisi myös oikeus katella hankkeensa henkilörekisteriä sen varmentamiseksi, että kaikkien hankkeeseen osallistujien henkilötunnukset on tallennettu rekisteriin. Käytännössä katseluoikeus myönnettäisiin hankkeittain vain rajatulle määrälle hanketyöntekijöitä ja vain niin sanotun oman hankkeensa tietoihin. Vastaava menettely on ollut käytössä myös ohjelmakauden 2014–2020 ESR-henkilörekisterin käytössä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön oikeudesta saada käyttöön Euroopan sosiaalirahaston varoista rahoitettavaan hankkeeseen osallistuvan henkilön henkilötunnus. Henkilötunnus tarvitaan hankkeeseen osallistuvan henkilön yksiselitteiseksi yksilöimiseksi sekä tarvittaessa osallistujamäärän todentamiseksi ja että hankkeisiin on osallistunut todellisia henkilöitä. Henkilötunnus tarvitaan myös, jotta Tilastokeskus voi muodostaa käytössään olevasta eri viranomaisten rekisteriaineistosta Euroopan komissiolle raportoitavan summaustason aineiston. Henkilötunnus voitaisiin vastaanottaa ja luovuttaa sähköisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriöllä olisi oikeus luovuttaa henkilörekisteriin tallennetut osallistujien henkilötunnukset Tilastokeskukselle komissiolle raportoitavan aineiston muodostamista varten. Tilastokeskus yhdistäisi henkilötunnukseen muut EU:n lainsäädännön edellyttämät raportoinnin henkilötiedot. Tällaisia tietoja olisivat ikä, sukupuoli, kotikunta, koulutus (korkein suoritettu tutkinto ja viimeksi suoritettu tutkinto), työllisyystilanne, tieto vammasta tai osatyökykyisyydestä. Tilastokeskus kokoaisi tiedot hankkeittain siten, että yksittäistä henkilöä ei aineistosta olisi tunnistettavissa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin myös hallintoviranomaisen ja tarkastusviranomaisen oikeudesta saada tiedot Tilastokeskuksen muodostamasta aineistosta ja tässä laissa tarkoitettujen viranomaisten tallentamista henkilötiedoista. Hallinto- ja tarkastusviranomaiset tarvitsevat tiedot hoitaakseen niille yleisasetuksessa säädetyt tehtävät. Hallintoviranomainen raportoi seurantatiedot komissiolle, mikä toteutetaan määrävälein hallintoviranomaisen ja komission tietojenvaihtojärjestelmässä (SFC). Tarkastusviranomaisella tulee olla mahdollisuus osallistujatietojen tarkastamiseen osana 46 §:ssä tarkoitettuja hanketarkastus- ja järjestelmätarkastustehtäviä. Tarkastus kohdistuisi hanketason tietoihin.

53 §. Euroopan sosiaalirahaston hankkeeseen osallistuvan henkilön henkilötietojen tallentaminen. Pykälän 1 momentin mukaan tuen saajan olisi huolehdittava, että hankkeeseen osallistuvat henkilöt ilmoittavat henkilötunnuksensa 52 §:ssä tarkoitettuun henkilörekisteriin. Huolehtiessaan henkilötunnuksen ilmoittamisesta tuen saajalla olisi oikeus pyytää henkilöltä nähtäväksi henkilöllisyyden varmentava asiakirja, jos henkilöllisyydestä ei ole varmuutta tai jos henkilön tallentama henkilötunnus osoittautuisi virheelliseksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tuen saaja voisi hankkeeseen osallistuvan henkilön suostumuksella tallentaa henkilötunnuksen rekisteriin. Lähtökohtaisesti henkilö itse ilmoittaisi henkilötunnuksen rekisteriin siihen tarkoitettussa erillisessä sähköisessä palvelussa. Jos henkilöllä ei kuitenkaan olisi mahdollisuutta käyttää ilmoittamiseen käytettävää sähköistä palvelua, varmistettaisiin ilmoittaminen tuen saajan toimesta. Henkilö voisi myös käyttää omaa avustajaa.

54 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman tietojärjestelmään tallennettujen tietojen julkisuus ja julkaiseminen. Pykälässä säädettäisiin Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan tietojärjestelmään tallennettujen tietojen julkisuudesta ja julkaisemisesta sekä henkilötietojen suojasta. Pykälän 1 ja 2 momentit ovat luonteeltaan informatiivisia. Pykälän 1 momentissa todetaan, että järjestelmään tallennettujen tietojen julkisuuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia. Pykälän 2 momentissa todetaan, että tietojärjestelmään tallennettujen henkilötietojen suojasta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja sitä täydentävässä ja täsmentävässä tietosuojalaissa (1050/2018).

Pykälän 3 momentin mukaan hallintoviranomaisella on yleisasetuksen 44 artiklan mukainen velvollisuus järjestää verkkosivusto ja julkaista sivustoilla ohjelman täytäntöönpanoon liittyviä hankkeita, tuen saajia ja tuen määriä koskevia tietoja. Vastaavanlainen hallintoviranomaisen järjestämä tietopalvelu on ollut verkkopalveluna käytössä ohjelmakaudella 2024–2020 (<https://www.eura2014.fi/rrtiepa/index.php>)

4 luku Kansallista vastinrahoitusta koskevat erityissäännökset

55 §. Soveltamisala. Tämän luvun säännöksiä sovellettaisiin kansalliseen vastinrahoitukseen Interreg-ohjelmissa ja Interreg-ulkorajaohjelmissa. Lisäksi kansalliseen vastinrahoitukseen sovellettaisiin tämän lain lukuja 1, 2 ja 6. Kansallisen vastinrahoituksen menettely poikkeaa joiltain osin muiden tukien menettelyistä, sillä kansallisen vastinrahoituksen määrä ja tukimenettely ovat sidoksissa Interreg-ohjelmissa ja Interreg-ulkorajaohjelmissa sovittuihin menettelyihin ja tukikelpoisuussääntöihin sekä kunkin yhteistyöohjelman hallintoviranomaisen päätöksiin rahoituksen myöntämisestä hankkeelle.

56 §. Varojen jako. Pykälän 1 momentin mukaan kansallinen vastinrahoitus Interreg-ohjelmille ja Interreg-ulkorajaohjelmille otettaisiin valtion talousarvioon. Valtioneuvosto päättäisi määrärahojen jakamisesta. Työ- ja elinkeinoministeriö osoittaisi toimivaltaisille maakunnan liitoille kansallista vastinrahoitusta myönnettäväksi Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hankkeisiin valtion talousarvioon otettujen määrärahojen puitteissa. Kansallisen vastinrahoituksen budjetointi, määrärahojen jako ja valtuusseuranta olisivat työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla, kuten nykyisinkin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön oikeudesta asettaa varojen osoittamispäätöksessä toimivaltaisen maakunnan liiton noudatettavaksi velvoittavia ehtoja kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnista, myöntämisestä, maksamisesta, seurannasta, valvonnasta ja jatkotoimenpiteistä. Ehtojen asettamisoikeus olisi vastaava kuin ohjelmakaudella 2014–2020.

Pykälän 3 momentin mukaan toimivaltaisista maakunnan liitoista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä maakunnan liiton tehtävistä kansallisen vastinrahoituksen tukimenettelyssä. Nykyisellä ohjelmakaudella maakunnan liitot ovat vastanneet kansallisen vastinrahoituksen myöntämisestä tuen saajille rajat ylittävien Interreg-ohjelmien sekä Interreg-ulkorajaohjelmien osalta. Työ- ja elinkeinoministeriö on puolestaan vastannut kansallisen vastinrahoituksen myöntämisestä tuensaajille valtioiden välisissä ja alueiden välisissä Interreg-ohjelmissa. Menettelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös valtioiden välisten sekä alueiden välisten Interreg-ohjelmien kansallinen vastinrahoitus myönnettäisiin tuen saajille jatkossa toimivaltaisista maakunnan liitoista.

57 §. *Kansallisen vastinrahoituksen myöntämisen erityiset edellytykset.* Kansalliseen vastinrahoitukseen sovellettaisiin pykälä 6 ja 8. Tämän lisäksi Interreg-ohjelmissa edellytettäisiin, että tuen saajan toimipaikan on sijaittava Suomessa. Toimipaikkavaatimus tarkoittaisi käytännössä sitä, että tuen saajalla olisi oltava y-tunnus. Interreg-ulkorajaohjelmissa noudatettaisiin jatkossakin nykyistä käytäntöä, jossa kansallista vastinrahoitusta myönnettäisiin osana hankkeen kokonaisrahoitusta kaikille tuen saajille yhteistyöohjelmassa päätettyjen sääntöjen mukaisesti. Kansallista vastinrahoitusta voitaisiin myöntää ainoastaan hankkeelle, joka on hyväksytty yhteistyöohjelman seurantakomiteassa rahoitettavaksi.

Pykälän 2 momentin mukaan toimipaikkavaatimuksesta voitaisiin poiketa silloin, kun tuen saaja määrittää Interreg-asetuksen 2 artiklan mukaiseksi rajat ylittäväksi oikeussubjektiksi. Rajat ylittävällä oikeussubjektilla tarkoitetaan oikeussubjektia, joka on perustettu jonkin Interreg-ohjelmaan osallistuvan maan lainsäädännön mukaisesti edellyttäen, että sen perustajana ovat alueelliset viranomaiset tai muut elimet vähintään kahdesta osallistujamaasta. Tällaisia oikeussubjekteja voisivat olla esimerkiksi Saamelaisneuvosto tai raja-alueiden neuvostot. Toimivaltaisen maakunnan liiton olisi erityisesti näissä tapauksissa varmistettava, ettei tuen saaja voisi saada rahoitusta useasta rahoituslähteestä siten, että rahoitus ylittää hankkeen nettokustannukset. Tällaista muuta rahoitusta voisi olla esimerkiksi muiden ohjelmaan osallistuvien maiden kansallinen rahoitus.

58 §. *Kansallisen vastinrahoituksen tukimenettelyä koskevat poikkeukset.* Tähän pykälään ehdotetaan koottavaksi kansallisen vastinrahoituksen erityiset säännökset, jotka eroavat luvun 2 yleisestä tukimenettelystä. Pykälän 1 momentin mukaan kansallista vastinrahoitusta voitaisiin hakea Interreg-ohjelman hankkeelle myös hankkeen käynnistymisen jälkeen ja kansallista vastinrahoitusta voitaisiin myöntää kustannuksiin, jotka ovat aiheutuneet ennen hakemuksen vireilletuloa. Tämä vastaisi nykyistä menettelyä, jossa kansallista vastinrahoitusta voi hakea hankkeelle vasta sen jälkeen, kun yhteistyöohjelman seurantakomitea on hyväksynyt hankkeen rahoitettavaksi ja ohjelman hallintoviranomainen on tehnyt hankkeelle rahoituspäätöksen. Interreg-ulkorajaohjelmissa noudatettaisiin jatkossakin nykyistä käytäntöä, jossa kansallista vastinrahoitusta myönnettäisiin osana hankkeen kokonaisrahoitusta kaikille tuen saajille yhteistyöohjelmassa päätettyjen sääntöjen mukaisesti. Kansallisen vastinrahoituksen tukikelpoisuussäännöt määräytyisivät yhteistyöohjelman sääntöjen mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan tämän lain 20 pykälää ei sovellettaisi kansalliseen vastinrahoitukseen. Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hankkeet ovat aina luonteeltaan yhteishankkeita, joissa on pääsääntöisesti oltava tuen saajia vähintään kahdesta yhteistyöohjelmaan osallistuvasta maasta. Yhteistyöohjelmien tuen saajien välisestä yhteistyöstä säädetään Interreg-asetuksessa ja kunkin yhteistyöohjelman säännöissä. Suomalaisia tuen saajia yksittäisessä hankkeessa voi olla yksi tai useampia. Jos suomalaisia tuen saajia Interreg-ohjelman hankkeessa olisi useita ja vastinrahoitusta olisi tarkoitus käyttää usean suomalaisen tuen saajan hyväksi, tulisi yhden tuen saajan hakea rahoitusta kaikkien puolesta. Tämä käytäntö vastaisi nykyistä menettelyä. Interreg-ulkorajaohjelmissa noudatettaisiin jatkossakin nykyistä käytäntöä, jossa kansallista vastinrahoitusta myönnettäisiin osana hankkeen kokonaisrahoitusta kaikille tuen saajille yhteistyöohjelmassa päätettyjen sääntöjen mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan kansallista vastinrahoitusta voitaisiin myöntää sen jälkeen, kun Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman hallintoviranomainen on tehnyt rahoituspäätöksen. Kansallisen vastinrahoituksen myöntöä ei siis määrittäisi sitä koskevan tukihakemuksen vireilletuloaika.

Pykälän 4 momentin mukaan toimivaltaisen maakunnan liiton olisi tehtävä muutos kansallisen vastinrahoituksen päätökseen myös siinä tapauksessa, että Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman hallintoviranomainen on tehnyt hanketta koskevan muutospäätöksen, jolla on vaikutuksia kansallisen vastinrahoituksen määrään, jakautumiseen tai keston. Muutospäätöksellä voisi olla vaikutuksia myös hankkeen tukikelpoisuuteen kustannuksiin. Yhteistyöohjelman hanke muodostaa kokonaisuuden, jonka rahoitus muodostuu hankkeen EU-rahoituksesta, kansallisesta vastinrahoituksesta ja mahdollisesta muusta rahoituksesta. Jos hanketta muutetaan siten, että sillä on vaikutusta hankkeen rahoitukseen, on kokonaisuuden säilyttämiseksi myös kansallista vastinrahoitusta koskevaa päätöstä muutettava vastaavasti.

Pykälän 5 momentin mukaan muuttuneesta hankkeesta johtuvat kustannukset voitaisiin hyväksyä Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman hallintoviranomaisen tekemän muutospäätöksen mukaisesti. Käytännössä kustannusten hyväksyttävyyttä ei siis määritä 23 pykälän 3 momentin mukainen hakemuksen vireilletulo, sillä kansallisen vastinrahoituksen muutosta haetaan vasta yhteistyöohjelmassa tehdyn päätöksen jälkeen. Interreg-ulkorajaohjelmissa noudatettaisiin jatkossakin nykyistä käytäntöä, jossa kansallista vastinrahoitusta myönnettäisiin osana hankkeen kokonaisrahoitusta kaikille tuen saajille yhteistyöohjelmassa päätettyjen sääntöjen mukaisesti. Interreg-ulkorajaohjelmissa myös muutostilanteissa muutospäätöstä kansalliseen vastinrahoitukseen haettaisiin samalla, kun haetaan muutosta hankkeen kokonaisrahoitukseen.

Sen lisäksi, mitä edellä 30 pykälässä säädetään, tämän pykälän 6 momentin mukaan toimivaltaisen maakunnan liiton olisi päätöksellään määrättävä jo maksettu kansallinen vastinrahoitus takaisin perittäväksi, jos Interreg-ohjelman tai Interreg-ulkorajaohjelman hallintoviranomainen olisi määrännyt hankkeen EU-rahoitusosuuden takaisin perittäväksi. Yhteistyöohjelman hanke muodostaa kokonaisuuden, jonka rahoitus muodostuu hankkeen EU-rahoituksesta, kansallisesta vastinrahoituksesta ja mahdollisesta muusta rahoituksesta. Mikäli hankkeen EU-rahoitusosuus on määrätty takaisin perittäväksi, olisi tukikelvottomiin kustannuksiin kohdistuva kansallinen vastinrahoitus myös perittävä takaisin.

Pykälän 7 momentin mukaan kansallisen vastinrahoituksen takaisinperintää olisi mahdollista kohtuullistaa vain koron ja viivästyskoron osalta. Menettely olisi samanlainen, kuin Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitiikan rahastojen varoista myönnetyn tuen takaisinperinnän kohtuullistaminen.

59 §. Hyväksyttävät kustannukset. Kansallista vastinrahoitusta saavan hankkeen kustannukset olisivat hyväksyttäviä, jos ne olisivat Interreg-asetuksen, yhteistyöohjelman, rahoitussopimuksen ja tämän lain mukaisia. Hyväksyttävien kustannusten olisi oltava myös yleisasetuksen ja EAKR-asetuksen mukaisia. Tukikelpoisuusasetus ei kata Interreg- eikä Interreg-ulkorajaohjelmia.

60 §. Oikeus saada tietoja kansallisesta vastinrahoituksesta. Pykälän mukaan työ- ja elinkeinoministeriöllä olisi oikeus saada tietoja toimivaltaisilta maakunnan liitoilta kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnista, myöntämisestä, maksamisesta, seurannasta, valvonnasta ja jatkotoimenpiteistä. Tietojensaantioikeus on edellytys sille, että työ- ja elinkeinoministeriö voi luotettavasti budjetoida, jakaa ja seurata kansallista vastinrahoitusta.

61 §. Viranomaisten tietojen saanti ja luovuttaminen kansallisessa vastinrahoituksessa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön ja toimivaltaisten maakunnan liittojen oikeudesta saada tietoja tuen hakijaa ja tuen saajaa koskevista tiedoista, jotka ovat välttämättömiä kansallista vastinrahoitusta koskevan asian käsittelemiseksi. Tiedonsaantimahdollisuus on edellytys työ- ja elinkeinoministeriölle ja toimivaltaisille maakunnan liitoille puuttua epäiltyihin väärinkäytöksiin ja käynnistää tarvittaessa takaisinperintä.

Pykälän 2 momentin mukaan Euroopan unionin toimielimille luovutettavista tiedoista säädetään yleisasetuksessa ja muissa edellä 2 §:ssä tarkoitetuissa asetuksissa.

5 luku Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien valvonta

62 §. Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien tarkastusoikeudet. Pykälässä säädettäisiin hallintoviranomaisen, tarkastusviranomaisen, tarkastajaryhmän suomalaisen jäsenen ja hallinnollisista tarkastuksista vastaavan tarkastajan oikeudesta suorittaa tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa hankkeeseen liittyviä tuen saajaan kohdistuvia tarkastuksia. Pykälässä säädettäisiin myös tarkastusviranomaisen oikeudesta tehdä hallintoviranomaiseen ja kirjanpito toimintoon kohdistuvia tarkastuksia. Tästä oikeudesta säädetään Interreg-asetuksen 47 artiklassa.

63 §. Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien tarkastajan toimivalta. Pykälän 1 momentissa olisi informatiivinen säännös, jonka mukaan tarkastuksesta säädetään hallintolain (434/2003) 39 §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukaan Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien tarkastuksen asianmukaista tekemistä tarkastajalla olisi oikeus päästä tuen käytön kannalta merkityksellisiin rakennuksiin, toimitiloihin ja paikkoihin sekä tarkastaa ne ja tuen saajan olosuhteet, tietojärjestelmät ja asiakirjat. Tarkastusta ei saisi kuitenkaan tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

64 §. Tarkastajan virka-apu Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmissa. Pykälässä säädettäisiin tarkastajan oikeudesta saada virka-apua. Pykälän 1 momentin mukaan 61 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tarkastajaan

sovellettaisiin, mitä valtionavustuslain 18 §:ssä säädetään valtionapuviranomaisen oikeudesta saada virka-apua.

65 §. Tarkastusvaltuuden antaminen. Pykälän 1 momentin mukaan Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hallintoviranomainen, tarkastusviranomainen, tarkastajaryhmän suomalainen jäsen tai hallinnollisista tarkastuksista vastaava tarkastaja voisi päätöksellään valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan tekemään 61 §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia puolestaan.

Pykälän 2 momentin mukaan tarkastajaan sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta.

Pykälän 3 momentin informatiivisen kirjauksen mukaan vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa. Viranomaiseen, joka valtuuttaa tarkastajan sovelletaan, mitä vahingonkorvauslain 3 luvussa säädetään työnantajan ja julkisyhteisön korvausvastuusta. Tarkastajaan sovelletaan, mitä vahingonkorvauslain 4 luvussa säädetään työntekijän ja virkamiehen korvausvastuusta.

6 luku Erinäiset säännökset

66 §. Oikeus saada tietoja alueiden kehittämisen rahoituksesta. Pykälä sisältäisi informatiivisen säännöksen jokaisen oikeudesta saada tietoja alueiden kehittämisen rahoituksesta. Oikeudesta saada tieto viranomaisten julkisista asiakirjoista ja tietojen saantia koskevista yleisten ja yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

67 §. Viranomaisten tietojen saanti ja luovuttaminen. Pykälässä säädettäisiin viranomaisten tietojen saannista ja luovuttamisesta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tarpeellisista tiedoista, joita viranomaiset saisivat tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi. Momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriöllä, ELY-keskuksilla ja maakuntien liitoilla sekä muilla välittävillä toimielimillä ja tarkastusviranomaisella olisi tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta tuen hakijaa tai saajaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- ja ammatti-toimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkittävää olosuhdetta koskevia tarpeellisia tietoja mukaan lukien henkilötietoja. Henkilötietoja koskeva tiedonsaantioikeus ja luovuttaminen koskisivat tietoja hakijan avainhenkilöistä. Avainhenkilöiden henkilötiedot ovat tarpeen 9 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tuen myöntämisen esteiden tutkimiseksi. Avainhenkilön tekemä rikos tai hänen saamansa liiketoimintakielto voi estää tuen myöntämisen.

Pykälän 2 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriöllä, maakunnan liitolla, ELY-keskuksella sekä muilla välittävillä toimielimillä olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta verohallinnolta tuen hakijaa ja saajaa koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä tuen myöntämiseksi tai sen valvomiseksi.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tietojen luovuttamisesta. Momentin mukaan 1 momentissa mainituilla viranomaisilla olisi salassapitosäännösten estämättä oikeus antaa muulle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan unionin toimielimelle tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja, tuen saajaa koskevia tietoja mukaan lukien henkilötiedot, jotka ovat tarpeen viranomaiselle tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Luovutettavia henkilötietoja olisivat tuen hakijan tai saajan avainhenkilöitä koskevat tiedot.

Pykälässä ei säädettäisi tietojen luovutustavasta. Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun ja 1.1.2020 voimaan tulleen lain (906/2019) 22 §:n 1 momentin mukaan viranomaisten on toteutettava säännöllisesti toistuva ja vakiosisältöinen sähköinen tietojen luovuttaminen tietojärjestelmien välillä teknisten rajapintojen avulla, jos vastaanottavalla viranomaisella on tietoihin laissa säädetty tiedonsaantioikeus. Säännöllisesti toistuva ja vakiosisältöinen tietojen sähköinen luovuttaminen voidaan toteuttaa muulla tavalla, jos teknisen rajapinnan toteuttaminen tai käyttö ei ole teknisesti tai taloudellisesti tarkoituksenmukaista. Viranomainen voi avata teknisen rajapinnan tiedonsaantiin oikeutetulle viranomaiselle myös muissa tilanteissa.

68 §. Päätöksen tiedoksianto. Pykälässä säädettäisiin menettelyistä päätöksen tiedoksiannossa. Pykälän 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettu viranomaisen päätös annettaisiin tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona (434/2003) tai sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä tarkoitettuna tavallisena sähköisenä tiedoksiantona asianomaisen suostumuksella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tiedoksiannosta sähköisessä asiointissa. Momentissa ehdotetaan, että jos asia on pantu vireille sähköisesti, viranomaisella saisi antaa päätöksen tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä ilman asianomaisen suostumusta. Asiakirja katsottaisiin annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

69 §. Muutoksenhaku maakunnan liiton päätökseen. Pykälässä säädettäisiin oikaisuvaatimuksesta ja kuntalain soveltamisesta muutoksenhakuun. Pykälän 1 momentin nojalla maakunnan liiton tämän lain nojalla tekemään muuhun kuin 3 luvussa tarkoitettuun Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoja koskevaan päätökseen saisi vaatia oikaisua.

Pykälän 2 momentin nojalla muutoksenhausta maakunnan liiton 1 momentissa tarkoitettuna oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen sovellettaisiin, mitä kuntalain 135 §:ssä säädetään kunnallisvalituksen tekemisestä kuntayhtymän antamaan päätökseen oikaisuvaatimuksen johdosta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

70 §. Muutoksenhaku valtion viranomaisen päätökseen ja maakunnan liiton Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavia hankkeita koskevaan päätökseen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi muutoksenhausta Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastojen hankkeita koskevasta muutoksenhausta. Tässä laissa tarkoitettuja valtion viranomaisia olisivat työ- ja elinkeinoministeriö, Ruokavirasto sekä ELY-keskus. Ruokaviraston, ELY-keskuksen sekä maakunnan liittojen osalta kyse olisi välittävien toimielimien tekemistä päätöksistä. Alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tuenhakijoiden ja -saajien yhdenvertaisen kohtelun vuoksi olisi tärkeää, että kaikissa ohjelmaa toteuttavissa välittävissä toimielimissä noudatettaisiin yhdenmukaista muutoksenhakumenettelyä. Maakuntien liittojen päätöksiin tässä laissa tarkoitetuissa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan tukiasioissa sovellettaisiin valtion viranomaisten muutoksenhakusäännöksiä (hallintovalitus) huolimatta siitä, että maakuntien liitot ovat kuntalaisia tarkoitettuja kuntayhtymiä. Maakuntien liittojen tässä pykälässä tarkoitettuihin päätöksiin ei voisi hakea muutosta kunnallisvalituksella.

Pykälän 1 momentin mukaan työ- ja elinkeinoministeriön, Ruokaviraston sekä ELY-keskuksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen ja maakunnan liiton Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavia hankkeita koskevaan päätökseen saisi vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan rahastoista rahoitettavaa hanketta koskevaan päätökseen ja siihen annettava päätös tehtäisiin sähköisesti 49 §:ssä tarkoitettuun tietojärjestelmässä.

Pykälän 2 momentin mukaan oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Pykälän 3 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätökseen, joka annettaisiin 1 momentissa tarkoitettuna viranomaisen päätökseen avustuksen maksatuksen keskeyttämistä tai takaisinperinnästä, saisi hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa säädetään.

71 §. Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021. Ehdotetulla lailla kumotaisiin laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta (8/2014) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

72 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentin mukaan ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn tukeen sovellettaisiin tuen myöntämisaikakohtana voimassa olleita säännöksiä.

Pykälän 2 momentin mukaan rakennerahasto-ohjelmista, joiden toimeenpano on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, myönnettyyn ja vielä myönnettävään tukeen sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.